

Savez Rusina Republike Hrvatske • Союз Русинох Републики Горватской

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО

200

GODINA
РОК

XLVI

4/2017

ЧЛЕНИ ПЕТРОВСКОГО КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ НА 10. МЕДЗИНАРОДНИМ ФЕСТИВАЛУ У ГОРНЕЙ СТУБИЦИ

У организації КУД „Матия Губец“ зоз Горнай Стубици и Општини Горнай Стубици, у дворцу Оршич, 1. юлия того року отримани 10. медзинародни фолклорни фестивал котрого отворел заменік жупана Крапинско-загорской жупанії Андєлко Ферек – Ямбрек, а котри з тей нагоди организатором того фестивалу повинчовал на традиції отимованя фестивалу, а шицким учащіком на приходзеню до Загоря. Фестивал отримани з нагоди Медзинародного фестивалу тамбурах и фолклору, на котрим наступели: Фолклорни Субор „Кора“ зоз Миави – Словачка, ФС КУД „Белтінци“ – Словенія, КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, БКУД „Нур“ - Сисак и домашнє КУД „Матия Губец“ зоз Горнай Стубици. Госци на бину принесли часточку своїх культурох, та публика през писню и танец могла упознац словацку, словенску, бошняцку и руску культуру. Петровчане перши раз наступали у Горнай Стубици, а домашній организаторе фестивалу орг'анизовали цалодньове купане у Термох Ёзерчица, як и туристични обход того краю. Члени КУД „Яким Гар-

Руски народни танци

ди“ мали нагоду нащивиц и опатриц прейг штири столітия стару Губцову ліпу котра нешка защищены природни памятнік. Висока є коло дзвеце, а обсяг ей блізко два метери. Мено добила по Матії Губцови, вождови Селянскай буни зоз 1573. року, а легенда гутори же ше под ей конарами зберали селяне и же отадз рушела буна процив феудалзох. Окрем ліпи нащивели и памятнік Рудольфа Перешина котрого зме найбажай запаметали по прелєцованию военого авиона до австрийского места Клагенфурту. Подзекованя за

участвоване и сувенири Загоря учащініком подзелели начальнік Општини Горнай Стубици Ясмин Кризманич и предсідатель організаційного одбору Божидар Сачер. Учащініки однесли красни упечатки на приемне дружене и культурну черанку. После службовей часци фестивалу дружене ше предлужело на тераси дворца Оршич зоз групу „Холідей“. Покровителе були Крапинско-загорска жупания, Општина Г.Стубица и туристична заєдніца.

Звонко Костелник, проф.

Хлопска шпивацка група

Порихтани за наступ

Пастирски танци

Под веџей як штиристо роки стару Губцову ліпу

Розвага у базену

SADRŽAJ - ЗМИСТ

BROJ
ЧИСЛО 200

GODINA
РОК 2017.
XLVI

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Tiskat: Proventus Natura d.o.o. Cerna

Naklada: 800 primjeraka

“НОВА ДУМКА”

Видава: Союз Русинох РГ

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателя: Дубравка Рашиљанин

Редакция: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Друкче: Провентус Натура д.о.о. Церна

Тираж: 800 прикладніки

Tiskano – Друковане
08 / 2017

Cijena
Цена

10

Kuna
Куни

Rukopisi se ne vraćaju.

Oobjavljeni prilozi se honoriraju.

Rukopisi ше не врачају.

Објавени прилоги ше гонорују.

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA - ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ

Члени Петровског КУД „Яким Гарди“ на 10. медзинародним фестивалу у Горњай Стубици	2
Вистава малюнкох у Матульох	10
Наступ КД „Рушњак“ ПГЖ на 18. Стретнуцу пензионерох ПГЖ	10
КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох у Ораховици	11
КУД „Яким Говля“ наступело у Ораховици	12
Вуковарчане и Райоселчане у Ораховици	13
КУД „Яким Гарди“ на жатвовых святочносцох у Церни	14
КД Руснацох Цвелфериј Райово Село участвовало у Гунї	
На 22. манифестацији „Розшпивана Цвелфериј“	14
Отримана 32. манифестација „Миклошевци 2017“	19
Найстари соузово Руски дружтво зоз Петровцох,	
Миклошевцох и Вуковару на 35. Лемківской ватри у Ждинї у Польской	20
И нашо два дружтва на фестивалу у Дюрдьове	35

DRUŠTVO I POLITIKA – ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА

Održana je 73. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske	4
Ради и представитеље јак совитодавни цела у локалним розвојо	8

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

Ювилейне, двастоте число Новей думки	6
Летни школи отримани за основну и штредню школу у Ораховици	17

IZ NAŠIH MJESTA - З НАШИХ МЕСТОХ

У Општини Богдановић лето било було без активносцох	8
Волонтере зоз Миклошевцох и члени КУД-а „Яким Говля“ ушорели надкриту бину	9
Миклошевци достају ушорену амбуланту	9
Важни кажди школар и место	21
Филм фестивал у Вуковаре	21
КМ „Шветова рада Русинох/Руснацох/Лемкох“ у Старих Јанковцох	22
Шветова рада Русинох/Руснацох/Лемкох у Деви	23
»14. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох и 8. Шветови форум Русинскай младежи«	24
Дакеди було	27
„Днії Керестурскай паприги“	28
Polazak djeteta u školu	29
Треба нам молитвенік руского духа	30

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГО ЖИВОТА

Август, мешац преображења	15

LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК

за незанятиях преход забранени - nezaposlenima prolaz zabranjen	16
у Твоєй руки - и Tvojoj ruci	16
Генерация константи 22 ступньох	16
Генерация 60-их	16
Зрадзени приятельства	16

RECEPTI - РЕЦЕПТИ

Пита з яблуками	26

STARE FOTOGRAFIJE - СТАРИ ФОТОГРАФИЇ

Перша класа – окремне паметане	26

POLJOPRIVREDNA - ПОЉОДІЛСТВО

Продуковане цеску приноси обачліви принос на малей поверхносци	32

PETROVCI KOJI NESTAJU - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Тото що записане остава за вели часи	33

SPORT - СПОРТ

И у дворорни и на писку шести	34

Дружене у першим, результат у другим плану	34

Насловни бок: Балатинац - „Дунай“

Остатній бок: Звонко Костелник - Зоз подбового скарбу Союзу Русинох РГ

UREĐNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provči

SAVJET UREDNIŠTVA: dr.sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vuilić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" је уписана у evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: ера Павлович (главна и одвичателна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Проччи, Леся Мудри

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф.н. Оксана Тимко Ђитко (председател), Маријана Ђуждар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (руски језик), Андреја Магоч (горњевлашки језик)

Друкованс помага Совет за национални меншини Републике Горњевлашке.

На вимагање Сојуз Русинох и Українцох Републики Горњевлашке с Ришенем Министерства информованя Републики Горњевлашке од 15. јануара 1992. року (УЧ. 523-92-1) "Nova dumka" уписана до евиденцији јавних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источасно и становиско редакцији лебо видавателя.

ODRŽANA JE 73. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

29. LIPNJA. 2017. GODINE U ZGRADI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
TRG SV. MARKA 2 ZAGREB

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske 29. lipnja 2017. godine održao je 74 sjednicu u zgradici Vlade Republike Hrvatske Trg Sv. Marka 2, dvorani 121/I u Zagrebu. Uz nazočnost većine članova Savjeta i zastupnika gospodin Aleksandar Tolnauer predsjednik Savjeta za nacionalne manjine otvorio je sjednicu, pozdravio prisutne i predložio

DNEVNI RED

usvajanje zapisnika sa 73. sjednice

- Izvješće Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2016. godini
- Ispravak Odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu („Narodne novine“, broj 119/16) u razdjelu 020 Vlade Republike Hrvatske, glava 21 Stručna služba savjeta za nacionalne manjine, aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina
- Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina:
 - KDBH „Preporod“ Zagreb
 - Pučko otvoreno učilište „Barayai Julia“ Beli manastir
 - Savez Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ Zagreb

Predloženi dnevni red i zapisnik sa 73. sjednice Savjeta za nacionalne manjine usvojen jednoglasno.

AD 1. Aleksandar Tolnauer naglasio je da smo se ponovno suočili s uobičajenim izvješćem HRT-a o medijskom tretiranju nacionalnih manjina koje nam uglavnom pokazuje stare i tvrdokorne probleme koji traju godinama. U Hrvatskoj ima nešto više od 380.000 pripadnika nacionalnih manjina, za koje smo sigurni da kao i drugi hrvatski građani u ogromnoj većini uredno plaćaju TV pretplatu našoj najvažnijoj javnoj medijskoj kući. Za uzvrat ta im kuća u svojim informativnim emisijama pokloni godišnje jedva 3,5 sata svog programa. Naravno, tu su i mnogo hvaljene (s punim pravom i s velikim zaslugama) specijalizirane televizijske i radijske emisije poput Prizme ili Manjinskog mozaika. Osim činjenice da te emisije (unatoč visokoj kvaliteti) u svojoj konцепciji imaju jedan neželjeni, ali nažalost neizbjježni getoizirajući sindrom i efekt, one godišnje proizvedu ukupno tek oko 45 sati programa, a ukupni fond programa Hrvatske televizije na godišnjoj razini na sva četiri programa iznosi više od 35 tisuća sati. Iz toga se možda najbolje može vidjeti kakve su programske TV mrvice namijenjene nacionalnim manjinama. Dakle, manjinama koje čine skoro 8 posto stanovništva namijenjen je tek je-

dan promil programa.

Jedan od najvećih problema aktualnog medijskog koncepta je to da se nacionalne manjine tretiraju kao jedna vrsta paralelnog društva, kao društveni privjesak, eventualno, u boljim slučajevima, kao ukras, ali ne i kao ravnopravni društveni subjekti. Na tom konceptu se onda i razvija taj getoizirajući pristup koji ima više raznih lica i pojavnih oblika (mala minutaža, spe-cijalizirane emisije, emisije o manjinama za manjine, a ne za većinsko stanovništvo, manjine kao eksces itd.). Od ukupno emitiranog programa, manjine su, prošle godine bile zastupljene samo s 0,37% rekao je Tolnauer.

U raspravi su sudjelovali i ostali članovi Savjeta i Saborski zastupnici.

Renato Kunić programski ravnatelj naglasio je da će vrlo ozbiljno shvatiti sve primjedbe koje smo dobili od članova Savjeta vezane za manjine i nadamo se da ćemo tijekom slijedećih godina pogotovo stupanjem na snagu novog ugovora sa Vladom RH i suradnjom gosp. Alekandrom Tolnauerom i cijelim savjetom postići bolju tj. kvalitetniju i veću zastupljenost u programima HRT-e.

AD 2. Nakon izvršenog uspoređivanja s izvornim tekstom utvrđene su pogreške u Odluci o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu („Narodne novine“, broj 119/16) u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine, Aktivnost A 732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, koja je objavljena u „Narodnim novinama“ broj 41 od 27. travnja 2017., te se daje

ISPRAVAK

ODLUKE O RASPOREDU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2017. GODINU („NARODNE NOVINE“, BROJ 119/16) U RAZDJELU 020 VLADA REPUBLIKE HRVATSKE, GLAVA 21 STRUČNA SLUŽBA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE, AKTIVNOST A 732003 POTPORE ZA PROGRAME OSTVARIVANJA KULTURNE AUTONOMIJE NACIONALNIH MANJINA

I.

U točki I. na stranici 32. Odluke u dijelu koji se odnosi na programe kulturnog amaterizma udruge pod rednim brojem 6, UDRUGA MLADEŽI ZA NJEGOV ANJE OBIČAJA MAĐARA, NOVI BEZDAN, briše se alineja „- škola narod-

ne glazbe i pjevanja“.

Sredstva odobrena za ostvarivanje programa Škola narodne glazbe i pjevanja, ravnomjerno se raspoređuju na ostale programe kulturnog amaterizma odobrene UDRUZI MLADEŽI ZA NJEGOVANJE OBIČAJA MAĐARA, NOVI BEZDAN.

II.

U točki I. na stranici 59. Odluke u dijelu koji se odnosi na programe udruge pod rednim brojem 3. ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA. VUKOVAR, ispravljaju se iznosi dodijeljeni predmetnoj udruzi odnosno njezinim članicama na način da glase:

„3. ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA, VUKOVAR 635.000,00 kn
ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA, VUKOVAR, BEZ ČLANICA 505.000,00 kn“

III.

U točki I. na stranici 59. Odluke u dijelu koji se odnosi na programe kulturnih manifestacija udruge pod rednim brojem 3. ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA, VUKOVAR, briše se sljedeći tekst: „2.9. 5. Međunarodni festival «Prva harmonika Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema», Vukovar 2017. - Sportska dvorana, Trg Dražena Petrovića bb, 32000 Vukovar, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA 30.000,00 kn
2.10. 3. Festival ETNO muzike, Vukovar 2017. - Sportska dvorana, Trg Dražena Petrovića bb, Vukovar, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA 20.000,00 kn
2.11. 1. Sabor kulturnog i narodnog stvaralaštva Srba Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema, Borovo 2017. - Glavna 3,32227 Borovo, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA 30.000,00.»

IV.

U točki I. na stranici 61. Odluke iz programa udruge pod rednim brojem 7. Zajednica Srba u Istri, Pula, dodaje se sljedeći tekst:

„8. ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA, BOROVO - 80.000,00

1. Kulturne manifestacije:

1.1. Međunarodni festival «Prva harmonika Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema», Vukovar 2017. - Sportska dvorana, Trg Dražena Petrovića bb, 32000 Vukovar, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA - 30.000,00

1.2. Festival ETNO muzike, Vuovar 2017. - Sportska dvorana, Trg Dražena Petrovića bb, Vukovar, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA - 20.000,00

1.3. Sabor kulturnog i narodnog stvaralaštva Srba Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema, Borovo 2017. - Glavna 3,32227 Borovo, ČUVARI SRPSKOG IDENTITETA - 30.000,00 V.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Narodnim Novinama.

KLASA: 402-08/17-03/01

URBROJ: 50438-17-08

Zagreb, 14. lipnja 2017.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Aleksandar Tolnauer

U 2016. godini emitirana su **53 multinacionalna magazina Prizma** ukupnog trajanja **39:12:02**. Objavljeno je **392 priloga i studijskih razgovora** ukupnog trajanja po manjima kako slijedi u tablici:

MANJINA	BROJ PRILOGA/ GOSTO- VANJA	MINUTAŽA
ALBANCI	13	01:10:34
AUSTRIJANCI	3	29:20
BOŠNJACI	27	02:37:57
BUGARI	1	04:05
CRNOGORCI	10	37:55
ČESI	21	01:44:34
MAĐARI	19	01:45:55
MAKEDONCI	13	50:40
NIJEMCI	11	45:32
POLJACI	5	17:14
ROMI	55	04:56:09
RUMUNJI		
RUSINI	7	35:50
RUSI	2	10:50
SLOVACI	11	51:29
SLOVENCI	16	01:18:03
SRBI	56	04:58:51
TALIJANI	23	01:39:33
TURCI		
UKRAJINCI	3	18:10
VLASI		
ŽIDOVI	27	02:16:03
SAVJET	7	56:25
SABOR/VLADA	13	01:43:06
VIŠENACIONALNI	26	01:45:27
INTERKULTURALNI	23	02:51:40

AD 3. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina su jednoglasno prihvaćene i predsjednik A. Tolnauer se svima zahvalio i zaključio sjednicu.

Manjinskim identitetom, kulturom i tradicijom tijekom 2016. godine sustavno se bavila i emisija Manjinski mozaik. Tijekom 2016. proizvedeno je i premijerno emitirano 39 dokumentarnih reportaža manjinskog mozaika u trajanju od 15 minuta što iznosi SSS minuta. Emisije se višekratno repriziraju na HTV1 i

DATUM	DOKUMENTARNE REPORTAŽE U MANJINSKOM MOZAIKU	TRAJANJE
08.01.2016.	Zdravi bili s Badnjakom se veselili (Srbi)	15:00
15.01.2016.	Znaju, hoće, mogu (Slovenci)	15:00
22.01.2016.	Čudesne žene - Romkinje iz naselja Parag (Romci)	15:00
29.01.2016.	Šopica u Zagrebu (Bugari)	15:00
05.02.2016.	Žene kosovske doline (Srbi)	15:00
12.02.2016.	Lumezi - monumentalnost u minijaturi (Albanci)	15:00
19.02.2016.	Sačuvane uspomene (Mađari)	15:00
26.02.2016.	Teatar Ijubavi (Talijani)	15:00
04.03.2016.	Moje pjesme, naši snovi (Ukrajinci)	15:00
11.03.2016.	Kninsko Oćestovo (Srbi)	15:00
18.03.2016.	Pismo preživjele Židovke (Židovi)	15:00
25.03.2016.	Od Moravske do Zlatne doline (Česi)	15:00
01.04.2016.	Pola stoljeća Milana i Vita (Slovenci)	15:00
08.04.2016.	Između jučer i sutra (Romci)	15:00
15.04.2016.	Moji materinski jezici (Česi)	15:00
22.04.2016.	Iseljenici /Mergimtari (Albanci)	15:00
22.04.2016.	Slovaci u Međuriču (Slovaci)	15:00
06.05.2016.	Bošnjak na splitskoj rivi (Bošnjaci)	15:00
13.05.2016.	Žuđeli dubrovački (Židovi)	15:00
20.05.2016.	Čuvari tradicijske baštine (Srbi)	15:00
27.05.2016.	Splitski Triglav (Slovenci)	15:00
03.06.2016.	Zora djevojka (Ukrajinci)	15:00
10.06.2016.	U Peroju od 1657. (Crnogorci)	15:00
23.09.2016.	Bilo jednom u Češkoj (Slovaci)	15:00
30.09.2016.	Zašto sam ja to što jesam? (Bošnjaci)	15:00
07.10.2016.	Šetnja kroz povijest (Nijemci)	15:00
14.10.2016.	Krumpir naš svagdašnji (Česi)	15:00
21.10.2016.	Kad slike govore (Rusini)	15:00
28.10.2016.	U zavičaju Slavonije (Srbi)	15:00
04.11.2016.	Mjesto pod suncem (Romci)	15:00
11.11.2016.	Bruno Petrali - umjetnik života(Talijani)	15:00
18.11.2016.	Od češke špilje do slovačke zbilje (Slovaci)	15:00
25.11.2016.	Oscar Nemon - Mirisu li lipe? (Židovi)	15:00
02.12.2016.	Ori Bane! Povratak u Otišić (Srbi)	15:00
09.12.2016.	Labinski rudnik talijanske kulture (Talijani)	15:00
16.12.2016.	Bat Micva - kći zapovjedi (Židovi)	15:00
23.12.2016.	Od Božića do Božića (Talijani)	15:00

HTV4. Tijekom ljetne sheme ne emitiraju se premijerne epizode, ali se reprizira, također višekratno, odabir najboljih emisija snimljenih tijekom prijašnjih sezona.

Emisije Prizma i Manjinski mozaik tijekom 2016. godine višekratno su se reprizirale.

Uz 53 premijere emisija Prizma reprizirana je 165 puta na HTV1 i HTV4, a Manjinski mozaik 136 puta što je omogućilo gledateljima da prate manjinske sadržaje u različito vrijeme. Također, obje su emisije dostupne na web stranici hrt.hr do 18. prosinca 2016. u kategoriji Emisije na zahtjev, a od 18. prosinca 2016. na besplatnoj platformi HRTi.

Prizma je u najvećem dijelu pozornost posvetila aktivnostima manjinskih udruga, Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s posebnim naglaskom na osnaživanje toga oblika manjinske zastupljenosti u procesima odlučivanja, promovirajući radionice i rješenja koja bi im omogućila efikasniji rad. Love je godine posebna pozornost posvećena načinima očuvanja identiteta u uvjetima globalizacije. Posebna pozornost posvećena je zaštiti manjinskih prava, promicanju tolerancije i razumijevanja prema pripadnicima manjinskih zajednica upozoravajući na sve češće iskaze netolerancije i porasta govora mržnje u hrvatskom društvu.

Zvonko Kostelnik prof.

ЮВИЛЕЙНЕ, ДВАСТОТЕ ЧИСЛО НОВЕЙ ДУМКИ

Двастоте число было хторого часопису то вельки успех як за видавателя, так и за редактора, а окремне то значне за нас Руснацох у Рэспубліцы Горватскай. Почитовани читаче ви праве препатраце и читаче ювилейне, двастоте число Новей думки. Праве пре туту нагоду побешедовали зме зоз нашу главну и одвичательну редакторку наших руских виданьох при Союзу, Веру Павловичову.

- Зоз друку вишло двастоте, ювилейне число Новей думки, можеце нам повесц яки вашо чувства у одношению на туту подёю?

Кед раздумуем о початкох информаваня Руснацох у Рэспубліцы Горватскай думки вязаны за видавателя, а то тे-рашні Союз Русинох РГ, хтори осноўвани давнага 1968. року под меном Союз Русинох и Українцах Рэспубліцы Горватскай зоз основным задатком чуваня культуры и национальнага ёства припаднікох двух национальных меншин на тих просторах (Руснацох и Укарінцах), и, ния, цеком пейдзешат роки континует виходзеня Новей думки затриманы попри шицки почежкосци зоз котрима ше цеком пол століття стретали нашо людзе. Нова думка по Отечествену войну була троязичны часопис, статі друкаваны на рускім, украінскім и горватскім языку. Зоз дружтвенима пременкамі и Союз Русинох РГ прешол праз пременки, та ше

Промоция кніжкох на „Петровскім звону“

и сама інституція 2014. року пременавала зоз Союзу Русинох и Українцах РГ на трешню назыв Союз Русинох РГ. Причина за пременки було виходзене КУД-ох зоз украінским членством зоз рамікох Союзу. Тераз Нова думка выходзи двоязично, на рускім и горватскім языку.

- Могло бы ше повесц же тот ювилей двояки, то двастоте число Новей думки од ёй порушованя, а Вашо пейдзешате редакторске число. Най потолкуем, пред осем роками постали сце редакторка Новей думки и других виданьох при Союзу. Ваша перша редакторска робота була робота на 150. числу Новей думки. Чи паметаце як то було теди 2009. року?

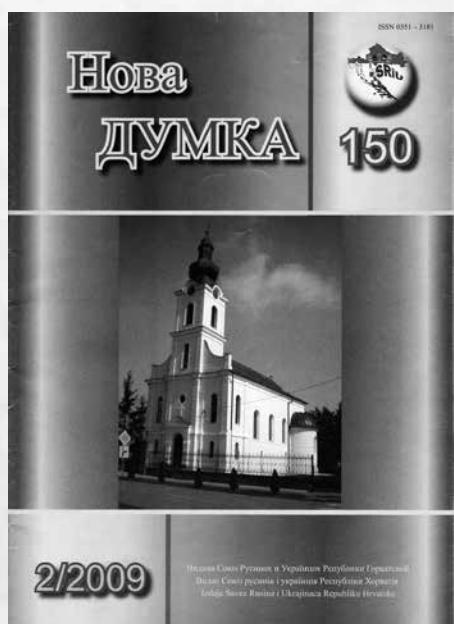
Здогадуем ше вуковарскага балу, хтори роками организуе нашо КУД „Осиф Костелник“, на котрим сом була и госц и учашнік. Вєшені 2008. року неспоздивано умар потедишні редактор Новей думки Владимир Тымко зоз Осиеку и зоз початком 2009. року Предсідательство Союзу Русинох и Українцах розпісало конкурс за нового редактора. На тим балу медзи нами ше, попри іншого, бешедовало и о обставінох у нашим информаваню, жадало ше, медзи іншим, редакцию премесциц до самага Вуковару, до наших просторійох у Ради Европи 93, а за такі потезы найлепше би було же би и сам редактор по можлівосци бул зоз Вуковару. На мою одлуку же бим вообще послала прыяму на конкурс найвецей уплювавала малженска пара Лела и Мирослав Дітко. Требало виполніц и одредзены критериюми, як то закончены факультэт гуманістичнаго напряму, активне знане руского, украінскаго

и горватскага языка, як и елементарна компьютерска писменосц, котра скрэй осем рокі була ище на початках. Пряявила сом ше после балу, Предсідательство Союзу на схадзки одлучило и дало мі довіре.

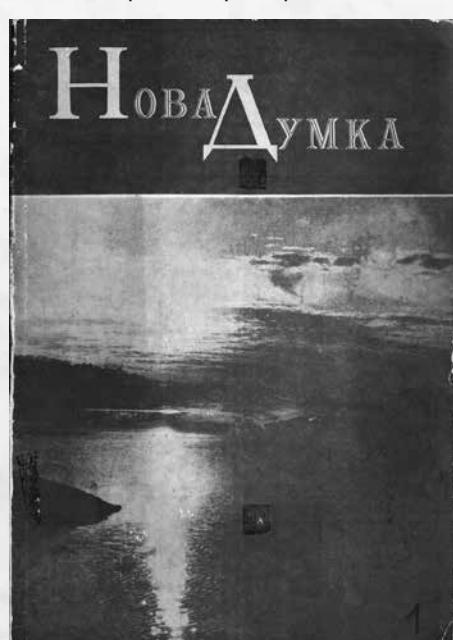
Здогадуем ше самих початкох, велькай потримовкі редакції, дописовательох, сотрудникікох котры роками писали за Нову думку и, метафорично поведзене, меж ше розвязал и до нъго ше почали складац мойо редакторски виданя. Не было лёгко ані теди, на самим початку, а не лёгко ані нешка порихтац добре число нашаго часопису, облапиц шицки збуваня значни за живот Руснацох у Горватскай, буц дружтвено и политично актуални, меняц ше и прилагодзовац смаку часу у котрим жиёме, але ту зме и будземе тирвац покля будзе любови гу красному рускому слову и рускому народу на тих просторах.

- Чи ше концепт Новей думки у тих пейдзешат числох менял? Яки випатрунак наш часопис мал теди кед сце почали зоз туту роботу, а як тэрэз випатра?

Концепт Новей думки не пременял ше велько од ёй снованя по нешкайше число и думам же ше на самим концепту не ма цо велько рушац, бо вон стой на фундаменту чуваня руского национальнаго и культурнаго ідентитету у Рэспубліцы Горватскай, а спрам Уставу РГ

Першое редакторское число
Вери Павлович

Першое число „Новей думки“

кажда национална меншина ма право на чуване свого националного съства през политични, културни и просветни активносци, и у тим смислу и наша держава финансийно потримує Союз Русинох РГ през институцию Совету за национални меншини РГ, на чий конкурс каждого року посыпаме план роботи наших културных и информативных активносцох. Зоз часом критериуми котри треба виполніц же би нас Совет за национални меншини финансовал вше нੇвигоднєйши, чому до принесол и уход нашей держави до ЕУ. Вонкашні випатрунок ше менял, пре менки не були радикални, але домеркованому оку обачліви, що найлепше можеце видзиц кед опрез себе по складаце числа Новей думки зоз даскельох рокох. У правилу, наша редакция ше намага каждого року у своїм плану водзиц раҳунку и о вонкашнім випатрунку Новей думки.

- Главна сце и одвичательна редакторка и других виданьох при Союзу. Можеце нам дацо повесц и о тей своеї роботи (о виданьох и їх характеристикох)?

Попри шайсц числа Новей думки хтора двомешачни часопис на 36 боки, главни и одвичательни редактор у Союзу Русинох РГ поряднє ушорює и 4 числа часопису за дзеци и младих „Венчик“, чий зме випатрунок парве того року пременєли т.е. осучаснєли. Зоз велького А4 формату Венчик зме зменшили на мали А5 формат, звекшали зме число боков и друкуєме го у фарбох, що ше пачи нашим наймладшим, а можем повесц и редакцii и одроснутим читачом. Надалей, порядно друкуєме и літопис Союзу „Думки з Дунаю“, чийо полнолітство зме мали прешлого 2016. року, а пред нами и рихтанє дзветнатого числа за тот рок. Зоз тима трома

Медзинародны дзень мацеринскаго языка 2017. року

часописами не закончую редакторски обовязки, бо нашо видавательство до Совету за национални меншини РГ посыла и вимоги за финансоване авторских ділох писаних на руским языку. Здогадуєме ше вшеліяк и книжкох поэзій котри зме друковали през тоти осем роки: „Мойо квитки“ Мелани Вашашовей, „Дунайска рапсодия“ Ганчи Гаргай, „Дом у шерцу“ Меланії Пап и Звонимира Барни, илустрованей збирки поэзій за дзеци Агнетки Костелник Балатинац „Іжик Мижик“, мемораской прозы Мирослава Киша „Дідове“ и Блаженки Хорват „Мой оцец Осиф Костелник“, збирки гуморескох Якима Пушкаша „Гумор на свой и цудзи раҳунок“, але и вигледовацкай книжки о страданю Руснацох у Отечественей войни котру написал Микола Пап зоз Винковцох, а слово о двоязичним руско-горватским виданю под назву „Страдане Руснацох у Отечественей войни 1991./92. року“ у котрой автор спрам документох перши од Руснацох обявил податки о забитих, несталых и

зараброваних Руснацох у Отечественей войни. Тота книжка дожила и нашо друге видане прешлого року. Ту и научова робота Окасни Тимко Дітко, словнік „Назви рошліох и животиньох у руским языку“.

- Крашне видзиц и у рукох тримац готове, видруковане видане чи часопису, чи книжки. Кельо труду и роботи ше находзи споза шицкого?

Труд и роботу кед шицко готове чежко поздавац, редактор не ма работни час, редактор и воднє и вноци у думкох ноши видане котре пред нім, а гу гевтому котре друковане ма одношене як гу власному дзецку. За редакторство треба на першим месце мац щиру любов, одредзени коммуникацийни схопносци и упартосц.

- Зоз якима ше проблемами стратеце у своеї роботи?

Проблеми численни, на першим месце вязани су за преширойване наших активносцох на младых котри, боім ше признац, траца националну свидомосц и пиҳу на свой руске походзене. Наших младых чежко прицагнуц на аметерскую активносц, виволаня сучасного швета коло нас, одцудзене медзі людзми ше звекшую и пре коммуникацию през интернет и дружтвени мрежы котри приноша и добре и зле человечству. Наш задаток пасовац ше зоз шицкима моцами котри нас цагаю гу асимилациі зоз глобальным шветом и траценем рускей свидомосци.

Длужна сом надпомуц же авторски прилоги у наших виданьох гонорованы спарм финансийних можлівосцох и средствах котри доставаме наменково за информоване и видавательство од Совету за национални меншини. Мушим повесц же тоти средства зоз кождым роком вше менши, але заш лем писане за нашо часописи автором приноши и одредзени авторски гонорар.

- Маце даяки планы за будучносц и кед гей, чи их можеце з нами подзеліц, чи их зохабице як нesподзіване?

Планы ест, але добре знаме же чловек планує, а Бог одлучує, з рока на рок план нам друковац и у заданих роках видруковац шицки числа наших часописох, літопис и авторских ділох, а за тот рок, окрем того числа, мame друковац ище два числа Новей думки, два числа Венчику, дзветнасте число Думкох з Дунаю и єдну книжку поэзій. Роботи ест надосц, треба витирвалосци и здравя же би ше шицко постарчело, а вец плануєме за наступни рок.

- Дзекуем на розгварки и жадам Вам ище вельо успіху у дальнейшой роботи.

Любіца Гаргай

Ноц музейох

У ОПШТИНИ БОГДАНОВЦИ ЛЄТО БУЛО БЕЗ АКТИВНОСЦОХ

Того лета у Општини Богдановци нє робене ніч зоз даяких значнейших роботох. Општински цела и власц ше лем установели, а вец пошли на рочни одпочивок, та нє сцигли ніч значнейше зробиц.

Заш лем проект обезпечованя роботи у явних роботох и того року прешол, та у Петровцох занти штири особи (Геня Вовк, Анита Рац, Звонимир Надь и Желько Гача). Явни роботи цеком лета були унапрямени на ушорйоване валала - орезовало ше конари зоз орехох и ядловцох по улїчкох. Найвецей роботи було у бочних улїчкох у котрих ше конари древох поспущовали аж по жем, та ше на авту або трактору лєдво виходзело на главну драгу. Ушорени и православни теметов котри бул барз запущени. На руским теметове поставена система заліваня капка по капку за чемпреси котри посадзени прешлей єшенні.

Нажаль, то шицко цо зробене. Наздаваме ше же нови начальнік Општини Богдановци будзе мац вецей жаданя и слуху за укладане до Петровцох, бо и сам гварел же мало уложене до нашого валалу по тераз. Остава нам видзиц кельо ше його плани витворя уж тей єшенні.

Томислав Рац

РАДИ И ПРЕДСТАВИТЕЛЕ ЯК СОВИТОДАВНИ ЦЕЛА У ЛОКАЛНИМ РОЗВОЮ

Ради и представител€ националних меншинох даваю можлівосц припадніком националних меншинох ришованя гевтих проблемох хтори у компетенції локалного представніцкого цела и локалных вивершних целох хтори ше нє одноша лєбо нє маю упечаток на іх положене лєбо права. То указує на тото же ради националних меншинох значни партнere локалней и регионалней самоуправи у приношеню дајких одлученьох од важносци за шицких жительох, нє лем векшинского народу, як цо нє лем припаднікох националних меншинох. То ше одноши на будоване школах, оводох, на культуру, вообще на розвой локалней заєдніци. Шицко то теми у хторих ради требаю мац можлівосц участвовац. Гоч су финансийно и з овласценями огранічени, на вибранным представітельох и радох националних меншинох у єдинкох локалней и регионалней самоуправи же би же ангажовали на способ же би чували культурну автономию своєй меншинскай заєдніци, але и же би участвовали у приношеню одлученьох локалней власци хтори можу дац квалитетнейши кождодньови живот припадніком меншинох.

Можеме заключиц же ради и представител€ националних меншинох важни партнер локалней и регионалней самоуправи хтори зоз своїма овласценями можу помогнуц же би ше ефикаснейше рищели дзепоєдни проблеми и потреби припаднікох меншинох. Пракса указує же сотрудніцтво у полней мири нє препознате и вихасоване ані з боку меншинох, ані з боку локалней и регионалней самоуправи. Ради и представител€ маю лем совитодавну улогу, але як таки состояна су часц локалней и регионалней самоуправи, та им и тата совитодавна улога оможлівюе участвоване у приношеню одлученьох значних за национални меншини на локалним и регионалним уровню.

Можебуц би робота меншинских институційох була ефикаснейша кед би ше голем у даєдних сегментох звекшало и змоцнело іх овласцена, але то нє значи же и зоз терашніма овласценями вельо того нє може направиц, напроцив, може ше, але лем кед ше ми, медзи собу, будземе тримац ведно и ведно приношиц заключеня хтори важни за нашу заєдніцу.

Мушиме вжац до огляду же Република Горватска ма єден од найлे�пших законских рамикох очуваня меншинских правах у регії и Европской унії.

Високи уровень демократії принесли нам добре ушорена локална и регионална самоуправа и участвоване гражданих у приношеню одлученьох.

Же би ради националних меншинох почали витворйовац свою подполну улогу и постали правдиви партнер локалней политики, барз важне же би мали инициативу спрам локалных и регионалных власцох. Методы лобираня и знане стратегийного планована на локалним и регионалним уровню, то методы схопносци и знаня хтори члени ради требаю покус усвойовац же би могли на одвитуюци способ мобилизовац явносц, медии и представітельох локалней и регионалней власци, и придобиц их за витворйоване своїх интересох и потребох.

Марияна Джуджар

ВОЛОНТЕРЕ ЗОЗ МИКЛОШЕВЦОХ И ЧЛЕНИ КУД-А „ЯКИМ ГОВЛЯ“ УШОРЕЛИ НАДКРИТУ БИНУ

Наших рукох діло проєкт Културно-уметніцкого дружтва „Яким Говля“ з Миклошевцох котре ше у сотрудніцтве зоз Локалну акційну گруппу Срим приягело на конкурс „Нашо доприношене заєдніци“, финансовані з боку „Слагалаци“-Фонду за розвой локалней заєдніци. Проєкт бул прилапени, одобрени средства у суми од дзешец тисячи куни були наменены за надкриване отвореней бини у центру Миклошевцох и ушорйоване околіска коло бини.

Цали август у центру Миклошевцох ше запровадзали работни акції у котрих волонтерски учасцівала як члены КУД-а, так и члены других здруженьгох. Менша часць додзеленых пенежох наменена за куповане украсных рошлігох котры засадзены до жардинёрох коло бини. Акция по-

Нова бина у центру валала

Работы на ушорйовану валала

ставяня стрехи закончена до конца августа, так же Културна манифестация отримана у новшим окруженою. Як зазначел предсідатель Дружтва Славко Ждиняк, людзе препознали и похвалеши инициативу и дзечне приходзели на акції. Од поєднанца видвою Витомира Сабадоша котры помогнул зоз превоженьем материялу, майстра Божу Башича з Томповцох и Витомира Чордаша котры покончели велі роботы, як и Деяна Лікара зоз ЛАГ Срим котры помогнул у ідейнай реализациі и логістики проєкту. Вельку помоц мали и з боку Општини, як у технічнай потримовки, так и у ушорйованю околіска, а з ёх боку шлідзи и робота зоз поставяньем громобранох.

Леся Мудри

МИКЛОШЕВЦИ ДОСТАНЮ УШОРЕНУ АМБУЛАНТУ

У просторийох Општини Томповцы, 6. юлия того року, подписаны Контракт о выдаваню діловного простору по-медзи Општину у Домом здравя Вуковар, а виключно за діялносц здравственай защиты. Контракт подпишли директор Дома здравя Вуковар Анте Лохински и општински начальнік Здравко Звонарич. Подписану при-

Подписаны контракт зоз Домом здравя

существовали предсідатель Месного одбору Дюра Бики, заменік начальніка з боку рускей национальнай меншини Општини Томповцы Славко Ждиняк и жителє Миклошевцох.

У цеку роботы на ушорйованю амбуланты у Миклошевцох. Општина Томповцы уступела општински просторий амбуланти зоз одвитуюцу опрему.

Леся Мудри

Члены локалней управы
Општини Томповцы

за потреби амбуланти Дома здравя Вуковар за символичну ёдну куну роцно. З боку Министерства здравя додзелены средства за обнавянне целого простору амбуланти, выбудов новых санитарных гузлох, поставяне новых електроінсталацийох, клими и газового зогриваня. После законччения будовательных работах шлідзи комплетне опремийоване шицких просторий амбуланти зоз одвитуюцу опрему.

Леся Мудри

Ушорйоване амбуланти

ВИСТАВА МАЛЮНКОХ У МАТУЛЬОХ

Часц вистави

Општина Матулі організувала виставу малюнкох насталих на Подобовей колонії національних меншинох Горватського приморя котра отримана у Матульох од 20. по 27. юній того року. На тей колонії участвувало и 7 мальрох з Ужгороду з України, цо Колонії принесло медзинародну репутацію, о чим писали и закарпатски новини як и Нова думка. У голу Општины Матулі виставени 5 роботи українских уметнікох и малюнок Мири Блахевич котра член КД „Рушняк“.

Виложени малюнки провадза українски мотиви, алєдаєдни малюнки настали инспіровани з пейзажом нашого побрежя, конкретно Волоска, Опатії, Ловрану. Як учасник и викладач на колонії бул и Коста Коган, древодлобач зоз Ужгороду, методист Регіональногого центру культури у Ужгородзе.

Вистава була виложена у голу Општины Матулі, була то нагода же би ше нащивителє упознали зоз Колонию національных меншинох котру організує КД Русинох и Українцох Приморско-горанской жупаниї „Рушняк“. Тота колония повязує и ширше уметнікох зоз вецей жемох, тераз на шоре указане роботи наших мальрох у України.

Владимир Провчи

НАСТУП КД „РУШНЯК“ ПГЖ НА 18. СТРЕТНУЦУ ПЕНЗИОНЕРОХ ПГЖ

У организації Матки пензионерох ПГЖ, 1. юля того року, на гори Платак отримане 18. Стретнуце пензионерох Приморско-горанской жупаниї. У тим спортско-рекреативним центру нєдалёко од Риєки, позберало ше вецей як 1500 пензионерох, першенно зоз Приморско-горанской жупаниї, але було нащивительох и зоз Личко-сеньской и Истарской жупаниї, як и зоз Загребу и Словенії.

На стретнуцу ше зявел и Приморско-горански жупан Златко Комадина котри привитал присутних и у привитим слове наглашел же жупания помага панзионером и видвоює коло тристо тисяч куни рочне за їх программи. Наглашел и проблем малих пензийох котри нїзши 40% од просековей плаци у РГ. Жупан вихасновал нагоду поволац пензионерох же би ше учланєли до дружтвох же би не були сами, бо буц вєдно лєгчайше.

Предисадатель Матки пензионерох ПГЖ Йосип Ковачевич як организатор гуторел же циль Стретнуца збліжоване пензионерох голем на єден дзень. Наглашел же Матка пензионерох ПГЖ ма 20 тисяч членох и же цеком рока єст вецей збуваня.

Орагнізовани и спортски змаганя у пикаду, бочаню, обегованя зоз вайцом у ложки, обегованю у мехох и других дисциплинох у хторих участвувало 513 змагательох, а победніки достали меделі. Найчисленни медалі однесол Бакар (12), Малинска (5), Сень(2).

У культурно-уметніцкей часци насту-

Владимир Провчи опрез вистави малюнкох на Платку

Владимир Провчи

Припознане

пали хори, а Дружтво „Рушняк“ представел Владимир Провчи зоз соло наступом руских писньох и висатву малюнкох. Наступели пейц хори зоз полууранима шпиванками од Єлена по Каштел.

Подобова вистава змистово облапела малюнки леса, ладьох и квеца того карю. Вистава положена опрез бини, а дожице нашей культуры надополнене зоз соло виводзеньом пейцох руских шпиванкох. Владимир Провчи за виставу котру порихтал достал погар як припознае за його культурну и мальярскую діялносц, цо ше случело перши раз у 18 роки. Потераз нєпознате же би дахто од мальрох достал таке припознане.

Тото 18. Стретнуце пензионерох ПГЖ обдумане як спортске змагане и культурна манифестация на котрей ше Дружтва пензионерох и КУД могли афірмовац. Сам амбіент красни, природа богата з лесом и пажицами, а жичара вожи на верх зоз хторого мож видзіц цали Кварнер.

При традиційней порції пасулі людзе ше збліжую и лєпше чувствую. Ище єдна така подія предвидзена у тим року, односно за 26. септембер на Голубиняку при Фужинох, знова у горах на швіжим воздуху. Ми ше рихтаме.

Владимир Провчи

Числены пензионере на Платку

КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ У ОРАХОВИЦИ

З нагоди означавання 90. роцніци од народзеня учителькі Віри Гудаковей, 240. роки од сновання Крижевської єпархії и 40. роки од шмерци др Федора Лабоша КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох 06. липня того року представел ше зоз часцу своєї програми у Доме Червоного крижу „Меркур“ у Ораховици зоз полгодзинову програму руских писньох и танцох школьнам основней школи котри пребували у Летній школи Русинох, а котра ше кажди рок отримує за тих школьнам котри не маю можлівосци виучовац мацерински язык у порядней настави у своїх школах.

Часц пастирских танцох

Часц пастирских танцох

Хлопска шпивацка група

Концерт разпочал зоз Рускима танцами „Петровски танцоше нялкоше“. Школьне мали нагоду видзиц облечиво Руснацох, як воно випатра у танцу и як ше облека, и звичайно же були обчаровані зоз танцами, а котри даєдни з ніх и сами научели у школи. Група шпивачох Дружтва одшпивала даскельо руски писні у провадзеню Звонка Еделинскаго на гармоники. Предлужуюци программу, танечни ансамбл ше представел зоз „Русинскими пастирскими танцами“ принесенима зоз Горніци, дзе нашо дідове були пастире, а народне облечиво дочаровало тот карпатски край. После программы за госцох обезпечене ноцне купане на базену, а дружене ше предлужело

у заєдніцких просторийох школи зоз руску писню и танцом за учительох и госцох. После кратшого дружтвашици ведно пошли дому.

Звонко Костелник, проф.

Розвага у базену

Школьне у публики

КУД „ЯКИМ ГОВЛЯ“ НАСТУПЕЛО У ОРАХОВИЦИ

У рамкох отrimованя Лётнай школи Руснацох РГ у Ораховици за школярох старшого школскага возросту, 15. юлия бул организавані літературно-музычны вечар на котрим участвовала і Женска шпивацка група КУД-а „Яким Говля“ з Миклошевцах. Літературны вечар бул пошвецены творчосці двух наших писателькох, Любки Сегеди-Фалц і Агнетки Балатинац. Школяре штредньошколскага возросту представе-

ли біографіі і творчосць писателькох, док Миклошевчанкі наступели зоз часцу свойго репертоара. Тих так школяре представілі самостойні проеккт - презентацию о живоце и творчосцы русинскага уметніка Енди Воргола. За конец хор школярох Лётнай школи под ровнаньем Агнеты Тимко Мудры барз удатно одшпивал два шпиванкі, научены на Лётнай школы.

Леся Мудри

Леся Мудри

Женска шпивацка група

Порихтани за наступ

Школяре и учителе у публики

ВУКОВАРЧАНЄ И РАЙОВОСЕЛЧАНЄ У ОРАХОВИЦІ

Пияток пополадню, 14. юля 2017. року, горучава була веліка, а перед вуковарським Дружтвом гужва. Позберали ше члени и чекаю превозку же би их одвезла до Ораховици. А що там? Наздавам ше же нагадаце, там у цеку Летна школа за висши класи, а члени вуковрського Дружтва праве рушаю на драгу же би рускому подростку указало як воно пестує нашу руску культуру. Вуковарчаньом ше приключели и члени руского районоселского Дружтва. Жиєме у часох кед нас вше меней єст, а вец мушиме и єдни другим помагац, здружовац моци и ведно наступац. Путованє до Ораховици було цикаве и швидко прешло. Прекрасни комплекс одпочиваліща ше указал пред очми. Добре познате, а велім и мите место, поготов найлмладишим хтори не можу дочекац хвильку же би наступ закончел и же би ше пошли купац у вечарших годзинах до закритого, цеплого базену.

Солист Кристиан Миклош

Мишани хор

Члени КУД Руснацох Цвелфериі зоз Райового Села у тамбуровим оркестру

Концерт ше одбул после вечери. КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару наступело зоз соло и хорским шпиваньом. Мишани хор одшпивал пейц руски шпиванки: "Зрели, зрели, червени ягоди", "Ей, не видно тот мой валал", "Хижочко стара", "Зреє жито, зреє" и "У градочки шалата". Клара Миклош одшпивала дзецинску писню "Перша любов", а Кристиан Миклош "Писню Руснака". Члени КУД Руснацох Цвелфериі зоз Райового Села одшпивали два шпиванки "Чия то заградка не орана" и "Дай нам Боже добри час". Шицки шпиванки провадзел мишани вуковарско-районоселски оркестер.

Дружене ше предлужело и после програми при кафи зоз приємну розгварку, а познейше ше и зашпивало и затанцовало. Дружене почало вонка на тераси, але ше пошвидко прешло до сали бо ше госцом вимкла єдна дроб-

ніца при облеканю, призабули же иду до горійовитого краю дзе ноци жимни, та ше за тот вечар требало и дакус цеплійше облечиц.

На тим стретнуцу ше случела ище єдна цикава подія. Ёден член вуковрського Дружтва як осемрочне дзецко бул на ліченю у тим истим комплексу и тераз ше, после пейдзешат рокох, ознака ту нашол у єдней цалком другой улоги. Дакус ше розпитовал при занятых як ше розвивал тот комплекс, бо ше вон здогадує же то дакеди цалком иншак вишатрало. Ша од теди прешли пейдзешат роки, а то не мала ствар. Занятим тата приповедка була барз цикава та тедишиньому виліченому хлапцови, а нешка оцови и дідови, подаровали Монографию лічиліща.

Любица Гаргай

Тамбурови оркестер КУД „Осиф Костелник“ и солисткіня Клара Миклош

КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ НА ЖАТВОВИХ СВЯТОЧНОСЦОХ У ЦЕРНИ

У организацији КУД „Томислав“ зоз Церней, а под покровительством Општини Церна и Вуковарско – сримске жупанији од 12. по 16. јулиј отримана 39. Манифестација »Жатвових святочносцох«. То најважнјеша културно-уметничка манифестација која ше у Цернену отимује од 1977. року. Пошвена є закончену жатвових роботох, а коруна святочносци бул дефиле на

Наступ на бини

Пастирски танци

котрим участвовали конјанки, свадбени кочи, машини зоз котрима ше робело у жатви, а на концу ушлідзели и наступи КУД-ох. Попри 11 дружтвох наступало и нашо КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох котрому не перши раз же наступаю на такеј манифестацији, поготов у предвойнових часох. Медзи остатніма наступили вредни аматере, котри после участвоване на Летнену школи домашнім и госцом указали часц нашей рускей култури, а як и звичайно публика то знала и крашне наградиц.

Звонко Костелник

У святочним дефилеу през Церну

Атрактивна танечна фигура

КД РУСНАЦОХ ЦВЕЛФЕРИЈ РАЙОВО СЕЛО УЧАСТВОВАЛО У ГУНІ НА 22. МАНИФЕСТАЦІЇ „РОЗШПИВАНА ЦВЕЛФЕРИЈ“

Културно-забавна манифестација „Розшивана Цвелферия“ отимује ше уж 22 роки. Тогорочна манифестација отримана од 25. по 27. јули у Гунї, а почала спред новозбудованого Дому култури на 18 годзин у вельким шатру. Музей Цвелферии, Духовно храще и Општинска народна библиотека дали својо доприношени зоз виставу сликох и експонатах музеја, а предложило ше зоз змаганьем у вареню рибового и ловарског папригашу, а закончела зоз концертом КУД „Гранічаре“ зоз Гунї и їх госцох. Саботова програма разпочала зоз вечаром дзецинскога

КУД Руснацох Цвелферий зоз Райовог Села у Гунї

фолклору и концертом тамбуровога составу „Каперио“. Недзельова програма отримана пополадню на 16.30 годзин зоз святочним дефилеом КУД-ох и свадебних кочох, як и наступами на бини на котреј ше представили и члени Сојзу Русинох Републики Горватской - КД Руснацох Цвелферий з Райовог Села зоз венчиком руских шпиванкох. На концу манифестација

Розвага за учашнікох

закончена зоз наступом тамбуровово-го составу „Пайташе“.

Звонко Костелник, проф.

22. "RASPJEVANA CVELFERIJA"

Pozivamo Vas

Petalac, 26. kolovoza 2017.
(Sator ispred Doma kulture u Gunji)

18.00 sati - (Duhovno hrašće, Muzej cvelferije i Općinska narodna knjižnica Drniševac) - načinjenje gunjanskoj Cvelferiji
- predstavljanje muzice Cvelferije
- predstavljanje narodne knjižnice i štanaice Drenovač
- KUD "Grančari" Gunja i gosti

19.00 sati - nastupi kudova i pjevačkih zborova
- natjecanje u kuhinja (film ŠRD "Šaran" Gunja
- predstava lokačkog Žabonika LJK "Ris" Gunja
- večera sa audioknjizom programa

21.30 sati - Koncert TS "Slavonci"

Nedjelja, 27. kolovoza 2017.
(Sator ispred Doma kulture u Gunji)

18.00 sati - zvanični otvaranje kudova i konjnih zaprega
18.00 sati - zvanično otvaranje smotre 22. Raspjevana Cvelferija
18.15 sati - nastupi kudova
21.30 sati - koncert TS "Prelijeli"

Gunja, 25.-27. kolovoza 2017.

Sator ispred Doma kulture u Gunji

(U obilježju tvermennih neprigoda vescini može se ne će održati.)

Поволанка

АВГУСТ, МЕШАЦ ПРЕОБРАЖЕЊЯ

У осмим мешацу лето у полним цеку. Жатва за нами. За ламачку ше лем прихтує. Овоц и плоди жемски у загради дозревају, виница дава својо перши слатки гиризи. Дзеци на лётним одпочивку, школа ище вше не почина. Велі родичи праве у осмим мешацу беру даскельо дні рочних одпочивкох. Спрам шицких статистикох, најчастейши термини за свадзби праве у тим, осмим, мешацу. Велі тих дњох у драже, даєдни на морйо, други до родимого краю, у нашиви родзини або даѓде индзей. И нашо священіки, уж традицийно, роками у осмим мешацу маю својо стретнуце у Крижевцох и духовни вежби...

У августу маме и два вельки швета: Преображеніе Господнє и Успение Пресвятой Богородицы – Вельку Матку Божу. Зоз першим нас вяже звичай швецена овоци и благодарене за урожай плодох жемских, а за друге часточно паломніцтво до даякого Марийовога святыліща у нашим або дальшим краю.

За шицки горе спомнути подїї заєдніцке преобразоване (lat. *transfiguratio*, graec. μεταμόρφωση). То єден стан у котрим ше одбува цала наша християнска сущносць. Заш лем рушаюци систематично и на широко, рискираме димензию преобразования у нашим живоце зохабиц у сферах раздумования и филозофиї, вихабяюци го з каждо-

дньового искуства жица. А воно у нашим вирским живоце так нєвихабліво важне, же не мож бешедовац о християнским живоце без димензії преобразеня у нім. Стварносц преобразеня прецагує ше тематски през цали церковни рок, а окремно пред нас кладзе у тим осмим мешацу. Даєдни го волаю „верх року“. Знаме же у природним цеку шицко ма свой початок и свой верх, т.е. подполносц. Драга помедзи тих двоїх полна рижних метаморфоз, т.е. преобразенью.

Бешедуюци у категорийах духовного жица тоти метаморфози можу исц на лепше и на горш. Подполносц духовного жица то Христообразносц бо його полносц у слави Оца Небесного. Праве тото дожице мали Христово ученіки, кед дорушели духовни стан у котрим им було добре на гори Фтайворе, але було потребне врациц ше до кождодньовосци и з єдним новим поглядом и порозуменьем на стварносц, жиц далей реалносц власного жица. Християнске похопене преобразеня, то не сцекане од того швета, але єден автентични ход у нім. Чувство котре апостоли мали на Фтайворской гори, велі доживую як духовни импульс у паломніцтво на швето Велькай Матки Божей. Преображеніе у себе ноши даскельо хвильки: перше то актуални стан, потым дожице котре нас меня, а веџ враџане до кождодньовосци. Важ-

не у преобразеню знац ше прижемиц духовно змоцнени. Части искуства дзе тото прижемийоване источасно и оддуховене, бо жиєме у паралелних шветох. Часточно не утілтворюєме духовну компоненту преобразеня до кождодньовей животней стварносци, гоч християнство праве вира утілтворена до власносци кождай особи. Димензию утілтвореня споминам прето, бо духовне преображеніе як димензия животного цеку одбува ше у рижних можлівосцох, не лем у горе спомнутим одходу на паломніцтво. Духовни вежби, квалитетни рочни одпочивок (зоз тим не думам нужно и драги) котри, кед шлідзиме логику таїства преобразеня, уключує пременку штредку и особох, як и одредзени животни подїї: винчане або преслави и стретнуце фамелії розшатей по цалим швеце, у себе ноша димензию духовного змоцньюваня, у жаргону „полненя батерийох“. То подїї котри преобразую нашу стварносц хвильково або тирвацейше, але су важни за єден щешліви живот, а щесце знак Божого благослову у нашим живоце.

Дакеди потребне Бога гледац при себе блізко, не лем там далёко. Бо кед ше руши од бліжай далей ше сцигує. И мале дзецко патри далёко и ширі свой руки же би од точки А по точку Б сцело дойсц, а то му не можліве. Але кед похопи логику крачаня, з малим крохайом кус по кус, досцигує свой циль. Патраци на горизонту нєдосяжне, часточно заламуєме з руками и у депресії, а права мудросц научиц направиц крохай и преображену рушиц охрабрени з молитву зоз служеня Церкви же: З нами Бог.

ЗА НЕЗАНЯТИХ ПРЕХОД ЗАБРАНЕНІ

позлацени мурик
з коруну на верху
омедзует
тони и тони шмеца
и скрива го од
любопитлівих очох
хтори часто жадаю
закукнүц
прейг' муртика
гоч слика
нє цикава
гоч ше на ню
жалудок дзвига
заш лем
любопитлівосц моцнєйша
од здравого розуму
кед ше преходзи
коло муртика
з ошвицену капуру
у штродку
и рампу
на хторей пише
за незанятих
уход забранені

У ТВОЕЙ РУКИ

верим же сом у
Твоей руки

Твоя присутносц
радує шерцо мойо

Твой ошмых
дав ми моци
стануц

кед людзе сцу
до шерца ми
удриліц нємір
и теди Ши ту

поготов Ши ту
кед чежко
и кед болї
теди гвариш
будзе добре
шицко будзе добре

и будзе

и нєшка сом скрита у
Твоей руки
подзековна
за шицко
ко ми даваш

NEZAPOSLENIMA PROLAZ ZABRANJEN

pozlaćen zid
s krunom na vrhu
omeđuje
tone i tone smeća
i sakriva ga od
radoznalih očiju
koje često želete
zaviriti
preko zida
iako slika
nije interesantna
iako se na nju
diže želudac
ipak
radoznalost je veća
od zdrave pametи
kada se prolazi
pokraj zida
sa osvijetljenom kapijom
u sredini
i rampom
na kojoj je natpis
nezaposlenima
ulaz zabranjen

Любица Гаргай

У ТВОЈОЈ RUCI

vjerujem da sam u
Tvojoj ruci

Tvoja prisutnost
raduje srce moje

Tvoj osmijeh
daje mi snage
ustati

kad ljudi hoće
u srce mi
ugurati nemir
i tada Si tu

pogotovo Si tu
kad je teško
i kad boli
tada kažeš
bit će dobro
sve će biti dobro

i bude

i danas sam sakrivena u
Tvojoj ruci
zahvalna
za sve
što mi daješ

Любица Гаргай

ГЕНЕРАЦИЯ 60-ИХ

Бавели ше на пажици,
єдли грозно зоз винїци,
зоз загради парадичи
з поля тарки и чарнїци.

Родичом вше помагали,
кукурицу зруцовали
и на польо ше питали.

У купачки ше купали
вноци шицки мирно спали,
були здрави и весели
по дзень цали ше бавели.

Бабки були з кукурици,
прави шатри зоз золнїци,
шицки добре ше учели,
хлебик власни заробели.

Агнетка Костелник Балатинац

ЗРАДЗЕНИ ПРИЯТЕЛЬСТВА

Зрадзени приятельства
зашали нашене нєдовирия,
зродзели нєпотребни цинизмы,
вивтрели чарно-били швет
у живоце, дзе шицко,
меней вецей, шиве.

Агнетка Костелник Балатинац

ГЕНЕРАЦИЯ КОНСТАНТИ 22 СТУПНЬОХ

Одросли у климатизованих просторах,
бавели ше лем з рахункарами,
єдли зоз тацнох коло tif и LCD экранох
виртуални швет за свой выбрали,
правих людзох ридко стретали.

Ноци у chat хижох препровадзовали,
визиу задуману примали и давали
до клоча електронічных спрэводзкох
живот свой заплётали, заплётали...

Слунко нє видзели,
воздух ярні нє почувствовали,
константа 22-ох ступньох у хижы,
до людзох рошлінох их претворела
и ище єдна генерація так ше одцудзела.

Агнетка Костелник Балатинац

ЛІТНІ ШКОЛИ ОТРИМАНИ ЗА ОСНОВНУ І ШТРЕДНЮ ШКОЛУ У ОРАХОВИЦІ

У організації Союзу Русинох Республіки Горватській у Ораховиці, у Червеним крижу „Школи у природі“ одпочивалі її „Меркур“, од 02. по 16. юлій отримані літні школи за основну і штреднью школу. Літна школа Русинох Республіки Горватській ма за ціль очуванє національного ідентитету руської національній меншини у РГ, виучованє мацеринського язика, упознаванє зоз терашньосцу и прешлосцу Руснацох, розвиванє національної культури и розвиванє творчосци на національним языку. Ведно зоз наставніками и школлярами участвовало 150 учаснікох у обидвох школах и то з Петровцох, Миклошевцох, Вуковару, Осиєку, Вінковцох, Старих и Нових Янковцох, Пишкуревецох, Чаковцох, Райового Села, Гуні и Загребу. Од преподавательюх котри не лем уча дзеци, але ше и стараю о ніх, то нашо просвітніе роботніки Оксана Тимко Дітко, Леся Мудри, Мария Блотней и Вера Павлович, диригентка була Агнетка Тимко Мудри и Звонко Костелник як водітель школи, а преподавали мацерински язик,

Предсідателька Союзу Русинох РГ Дубравка Рашиянин привітала учаснікох Літній школи руського язика

историю, географию, етнографию, музику и фольклор, а волонтеры Червено-го крижу помагали коло анимировання на базену и у шлебодним чаше после вечери. Отримані и роботні о першій помоці пострадалим у нещесцох, а у організації волонтерох зоз Червено-го крижу.

Того року за презентованє нашей культуры постарали ше нашо культурно-уметніцки дружтва котри указали

Рецитаторе на літературним вечаре

по часці своєї програми, а були то КУД „Яким Гарди“ з Петровцох, КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох, КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару и Културне дружтво Руснацох Цвелфериі з Райово-го Села. Школу нащивела и Горватска телевизия котра зняла прилог зоз Літній школи. Літна школа ше отримує з финансійну потримовку Миністерства науки и образованя и Ради Руській національній меншини Городу Вуковару, Ради Руській національній меншини Општини Богдановци – Петровци, як и Општинах зоз Янковцох и Томповцох .

Звонко Костелник

Агнетка Тимко - диригентка на Літній школи

Порядни годзини танцу

Денис Гарди на літературним вечаре

Учаснікох Літній школи руського язика у Ораховиці

ОТРИМАНА 32. МАНИФЕСТАЦІЯ

Остатніх днів літа на одходзе, 26. і 27.августа, у Миклошевцох традиційно отримана 32. по шоре Културна манифестація „Миклошевци 2017“ под покровительством Совету за націонални меншини РГ, сопокровительством Союзу Русинох РГ и Општини Томповци. Організатор манифестації КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох. Змістова програма почала всоботу, 26.августа, кед у міклошевській церкви отримана Служба Божа за шицких Миклошевчаньох котру предводзели міклошевські парох о. Яким Симонович и о. Янко Колошняї зоз Канади. Потім у голу Подружній школи була отворена вистава гобленох міклошевських вишивачкох. У тим амбіенту, окруженим зоз вишиваніма сликами и керпарами, бул отриманы и поетско-музичны вечар под назву „З кветованей лади“, пошвецени бул поетеси Агнети Бучко-Папгаргаї. Як зазначали організаторе, зоз тей кветованей лади на символични способ того вечара виняты матеріялни и духовни скарб Руснацох: шпиванки, поезия, вишиваня, керпари. Писателька читала вибор зоз своєй поезії, а о єй творчосци бешедовал Микола Шантан зоз Коцура, редактор видавательного оддзеленя „Руского слова“. У музичній часці програми наступели члени домашнєй Женскай шпивацкай گрупи и Міхал Голік зоз Петровцох, котри одшпивали вецеі шпиванки на тексти Агнети Бучко-Папгаргаї. Домашнім же зоз кратким концертом представела и Ана Римарова, млада шпивачка зоз Нового Саду, а єй красни глас на присутних зохабел приємни упечаток. На поетско-музичним вечару попри других госцох присутствовала и делегація зоз Войводини на чоле зоз председателем вивершного одбору Жельком Ковачом.

Централна часц манифестації смотря фольклору „Поздрав ровнії“ як и зви-

**Леся Мудри на
литературным
вечаре
пошвеценим
Агнети Бучко
Папгаргаї**

**Агнета Бучко
Папгаргаї,
поетеса родом з
Миклошевцох**

**Михайло Голік
на литературным
вечаре**

**Соло шпивачка
Ана Римарова на
литературным
вечаре**

КУД „Петефи Шандор“ зоз Чаковцох и Завичайна заєдница босанко-герцеговицких Горватох з Товарніку.

Внедзелю вечар отриманы Концерт рускей шпиванки на котрим участвовали шпиваче з местох дзе жиу Руснаци. Програму розпочали младши солисты Клара и Кристиан Міклошово зоз Сотина и Михаил Грищук з Петровцох, котри уж стаємни учашнікі на манифестації, а наздаваме ше же пред німа красна музична кариера. Тиж соло наступели Владимир Провчи з Матульох, Янко Колошняї з Канади и Марія Закалюкова з Райового Села. На вечаре рускей шпиванки як дует ше представили Аня Гайдукова и Міхал Голік зоз Петровцох, док окремну симпатию публики освоєл міклошевски дует Паула Поточкійова и Мілица Мишленовича. З оркестром под руководством Івана Лікара наступело КУД Руснацох з Осиеку котре одграво инструментал шпиванки „З давен давна“. Удатны наступ мала и Женска шпивацка گрупа домашнього дружтва як и госци зоз Шиду, Младша шпивацка گрупа КПД „Дюра Киш“. Програма закончена на символични способ, як и почала, зоз шпиванку „Миклошевци моё мили“ котру ведно одшпивали домашня шпивацка گрупа и о. Янко Колошняї. Пополадью програму водзели Анамария и Матей Мудри, док конферансу вечаршай програмы читала Сабина Ждинякова.

Леся Мудри

**Владимир
Провчи, КУД
„Рушняк“ Риєка**

**Дует Паула
Поточкі и Мілица
Мишленович**

**Соло наступ Клари
Міклошевской
внедзелю вечар**

**Паноцец
Колошняї**

Женска шпивацка گрупа на соботовим литературным вечаре

АЦИЯ „МИКЛОШЕВЦИ 2017“

Дзецинска танечна секция КУД „Яким Говля“

Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох

КУД Русинох Винковци

Дружтво Руснак

КУД „Осиф Костелник“ Вуковар

Организаторе Миклошевцох 2017

Кристиан Миклош

Михайло Грищук

Михайло Голик

Тамбурови оркестер КУД Русинох Осиек

Мария Закалюк

Квартет зоз Шиду

Женска шпивацка група на нєдзельевой програми

Публика внєдзелю пополадню

НАЙСТАРШИ СОЮЗОВО РУСКИ ДРУЖТВА ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ, МИКЛОШЕВЦОХ И ВУКОВАРУ НА 35. ЛЕМКИВСКЕЙ ВАТРИ У ЖДИНЇ У ПОЛЬСКЕЙ

У организації „Здруженя Лемкох Польськей” з Горлицох, а под покровительством старости Владислава Грабана и почеcним покровителем предсидателя Республики Польской Андрея Дуди, у Ждинї закончени тогорочни 35. Фестивал лемківської культури „Лемківска ватра”, котра ше отримовала од 21. по 23. юлій того року.

Швето лемківської культури „Лемківска ватра”, котра ше от-

Танечніки КУД „Яким Гарди“ Петровци

Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“

Мишани хор КУД „Осиф Костелник“ Вуковар

римує у Ждинї, найвекши и найпопуларнейши медзинародни фестивал культуры Карпатского регіону и Польской. На Ватру каждого року приходзи од 6 до 8 тысячи госцох и туристох. На Фестивале наступело веcей як 1000 учащnікох з Польской, України, Словакcей, Сербії, Канади, Мадярской, Америки и Австриї, а медзі німа и нашо ансамбли зоз Горватской – члени Союзу Русинох Республики Горватской, КУД „Яким Гарди“ з Петровцох, КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару и КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох. У прекрасном амбіенту на отвореней сцени анфитеатра петровски, вуковарски и миклошевски аматере представели ше всботу и внедзелью у пополадньовой програми зоз танцами и шпиванками. Гоч було барз горуцо, вредни аматере и шивачки програму виведли на високим уровню, а то публика знала наградзиц зоз величкими аплаузами. Нажаль, недзельова програма не была така удачная пре диждж, та патрачох было кус меней як всботу. Под час Фестивалу у Ждинї цали час гори огень („лемківска ватра“), а попри музично-танечнай програми, отримую ше и научово и литературни трибини, и розгварки о дружтвенных темах вязаних за Лемкох, без огляду дзе жию у швеце.

Звонко Костелник, проф.

Пастирски танцы

Женска шпивацка група КУД „Яким Говля“
Миклошевци

ВАЖНИ КАЖДИ ШКОЛЯР И МЕСТО

У Руским културним центру у Новим Садзе пиятоқ, 25. августа, отримани Актив наставнікох руского язика, хторого водзели у меню Дружтва за руски язык, литературу и культуру Ирина Папуга и Мария Самарджич зоз Дюрдьова.

У першай часцы проф. др Юлиян Рамач отримал роботню и вежби з руского языка и литературы на унапредзованю знання, дзекуюци и драгоценным искусством профессорки Мелани Сабадош.

У другей часцы схадзки, учащікі зоз Нового Саду, Нового Орахова, Дюрдьова, Вербасу, Руского Керестура и Петровцох оглядли ше на змаганя з руского языка и язичнай культуры и Стретнуца руских школох. Гварене же нам важни кажди школьар и кажде место, же было красне число змагательго, а за похвалу же Руснаци маю змагане и зоз выборней настави. Стретнуце руских школох было у Бикичу и Шиду у Сріме, а шлідуюце, 24. по шоре, требало бы буц Стретнуце наставнікох руского и словацкого языка, а 25. як ювілейне плануе ше у Новим Орахове и Бачкай Тополі. Предложене же бы ше у наступним чаше розпартрело можлівосц организовання Стретнуца и у Петровцох.

У огляднцу на мастер роботи наставнікох/професорох, Сенка Бенчик поучно бешедовала о ей другей мастер работи о гунг'аризмох у руским языку, як и о подобносцох у сербским, мадярским и руским языку. Ана Мария Рац, Оля Яковлев и Ванеса Медэши кратко винесли искусства з обласцох свойого интересованя, а Ирина Папуга констатавала же добре же маме фаховцох у рижних обласцох виучваня языка.

— Маме предложене едукаваня по руски и у штредней школи у Новим Садзе, дзе приходза велі нашо школьніе и будучы студенты, а за лепшу работу треба вихасновац и сотрудніцтво з вироучителями, за то ёст добрей дзеки — заключела Папугова.

Такі стретнуца наставнікох барз хасновити за черанку искусствох и едукацию, заключене на сходзе у Руским културним центру.

Жридло: Рутенпрес

ФИЛМ ФЕСТИВАЛ У ВУКОВАРЕ

Того року у Вуковаре отримали 11. Філм фестивал, а тирвал од 21. по 26. август. На Фестивалу приказани філми зоз подунайских и сушедніх жемох — Словенії, Австрії, Босні и Герцеговіні, Болгарскай, Чарней Гори, Ческай, Греческай, Горватскай, Мадярскай, Молдавії, Немецкай, Румунії, Словацкай, Сербії и України. То єдини фестивал хтори ше одбувал дословно на Дунаю. Філми приказовани на веци локациох у Вукваре, у Агенції за водово драги, Перивою дворца Елц, на ладі Баядера, у кину Синестар, на Вуковарскай ади, Вучедолу и у кину у Борову Населю. Окрэм у Вуковаре, філми приказовани и у Осиеку, Валпове и Билим Манастире. У конкурсні за награды было три категоріи філмох, длогометражны бавени, краткометражны бавени и документарні філми, жири додзелел награды у шицких категорійох. Организаторе були Discovery філм и Город Вуковар.

Гоч ше у ширших медийох о тим нє пише, вуковарски Філм фестивал веци нє мож задумац без національных кухњох. Спачтку, лем скорей даскељо роки, сочаснікі фестивалу ледво же би пришли по-коштовац що ше им понукало, а того року ше напредок питали чи будзе ознака таке дацо. През шицки дні фестивалу на 18 годзин даєдна національна меншина представляла своё національни ёдла.

Ми, Руснаци, були на шоре 25. августа. Ёдла порихтали жени з Ради рускай національнай меншини Городу Вуковару и членіци КУД "Осиф Костелник" Вуковар. З тей нагоды на столе ше нашли шлідующи ёдла: рейтеші з бундаву и з яблуками, сирец, черегі, капущанікі, кромлянікі, сланіна, сир, цибуля, галушки з маком, кромплями и сиром, белюши, гомбовци, кифлочки зоз маджуном, пита зоз шлівками, та аж и куґло и мафіни. Ёдзеня порихтали Младенка Русин, Олена Поштич, Любіца Гаргай, Наталя Барна, Ліля Шибаліч, Любка Крезо, Ружа Праніч и Сениба Графіна. Веци файти овоци и паленку зоз кайсох принесол Звонімир Барна. Того року окрем же ше подаєдни члени Дружтва облекли до народного облечива, бул присутни и оркестер у составе Владо Русин, Ренато Міклош, Витомир Гарди и Матей Бурчак, як и млади шпиваче Клара и Кристиан Міклош. Так ше того року окрем ёдзеня презентовало и руску шпиванку. Госци були окреме задовольни, а гоч порихтаного было вельо, заш лем шицко щезло за даяки пол годзини.

Любіца Гаргай

КМ „ШВЕТОВА РАДА РУСИНОХ/РУСНАЦОХ/ЛЕМКОХ“ У СТАРИХ ЯНКОВЦОХ

Всіботу, 6. мая 2017. року у Старих Янковцох отримана Културна манифестація »Шветова рада Русинох/Руснацох/Лемкох« на котрій учасники представники конгресних русинських/руських/лемковських здруженьох зоз 7 жемох, точнєші з Мадярской, Польской, України, Сербії, Словачкей, Румунії и Горватской. Понеже ше 14. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох по першираз у цалосци треба отримаць у Республики Горватской, остатнє зашедане Шветовей ради РРЛ, котре його роботне цело, отримує ше у тей жемі.

Так у рамикох манифестації отримані зашеданя Шветовей ради РРЛ, Ревізийній ради, Шветового форуму младих Русинох/Руснацох/Лемкох и Конгресней комисії за культуру на котрих була тематика вязана за пририхтоване шлідуюцого Конгресу котри ше од 29. юния по 2. юлий 2017. року треба отримаць у Осиеку, у Республики Горватской и то у організації здружения »Руснак« Дружтва Руснацох у РГ, котре член Конгресу од 2005. року.

КМ започала з покладаньом венца на памятнік жертвам страдалих у Отечественай войні. Присутних привітал начальнік Општини Драган Сударевич и предсідатель Дружтва »Руснак« Мійо Шайтош.

Шесте зашедане Шветовей ради РРЛ водзел ей предсідатель Штефан Лявінец з Мадярской. Присутни були Андрей Копча з Польской, Микола Бобинец з України, Дюра Папуга зоз Сербії, Георгій Фірцак з Румунії, Богдан Гамбаль и тайомнік ради Владімир Противняк зоз Словачкей и Мійо Шайтош з Горватской.

Учащики культурной программы

На зашеданю дагварене же до конца мая членски организації маю домашнім доручиць мена делегатах и госцох учашикох на 14. Шветовим конгресу Русинох/Руснацох/Лемкох (ШК РРЛ), як и 8. Шветовим форумом младых РРЛ. Як и за потерашні, и на наступним ШК кожда його организация-членіца будзе маць по 10 делегатах и по 5 госцох, а на ШФМ кожда членіца по 5 делегатах.

Медзі иншим, на Конгресу у Осиеку ма буць принесены и новы Статут ШК РРЛ, а на сходзкі Рады у Старых Янковцох, под предшеданьем ей предсідателя Штефана Лявінца з Мадярской, прилапене и предкладане Комисії за культуру ШК же бы тогорочну Награду ШР »Василь Турок Гетеш« достала Наталя Гнатко з Горватской, учителька руского языка у Петровцох, терашня секретарка Дружтва Руснацох у Республике Горватской.

блики Горватской »Руснак« и дакедишня членіца Шветовей ради. Кандидат за туту награду бул и подобови уметнік Владо Няради з Вербасу, спред РМ Сербії.

Форум младых отримал роботну схадзу на котрій дорадзени предклад заєдніцкого наступу на культурней програмы Конгресу. На сходзкі Ревізийній ради препатрена потребна документация, а звит дати Шветовей ради РРЛ.

По законченю зашеданьох, котри ше отримали у будинку Општини Стари Янковци, было стретнүце з предсідателем Координації рускей национальней меншини РГ Борисом Бучком. Културна програма отримана у општинскай сали за сходзкі. По интонаваню гімнох, програму отворели наймладши члени Дружтва »Руснак« Ена Фа Просенік и Тео Медеши з рецитациою »Наймилше ми слово мацерово«. Госцох и присутных привітали предсідатель Дружтва »Руснак« и подпредсідатель Шветовей ради РРЛ Мійо Шайтош, предсідатель Шветовей ради РРЛ Штефан Лявінец, меншински доначальнік Општини Богдановцы Ярослав Медеши и предсідатель Координації рускей национальней меншини РГ Борис Бучко. Школьяре руских оддзеленьгош ОШ Стари Янковци з учительку Илону Гречешин пририхтали етно-ревію женскага народнага облечива Руснацох з Панонії и одшпивали два руски народны писні. З мадярскими писнями представела ше женска шпивацка група Здружения Мадярох Стари Янковци,

Госци, учащики звонка Горніци

Стретнүце членох Шветовей ради РРЛ з порэдсідательм Координацыі рускай національнай меншини РГ Борисом Бучком

котру водзі Маргіта Будим. З Подкарпатья, з Украіны наступел дует Назар Василинець і Ол'га Прокоп з русинску поему »Карпати, Карпати«, а потым медзинародни дует Міхаїл Грищук з Петровцах і Назар Василинець з Чинадзійова (Украіна) з піснню »Хижочко стара«. Спред домашнього Дружтва »Руснак«, стихі рускай поетесі Любки Сегеді-Фалц пречитала руска поетеса

Етно ревія, Дружтво Руснак

Еугенія Врабець, а у провадзеню Івана Лікара і Мірона Гнатка, наступели дует Івона Гнатко і Аня Грищук Гайдук з піснню »Стара студзенка« і шпівацца група з двома рускими народніма шпіванкамі.

У організацыі Дружтва »Руснак«, КМ

Комісія за культуру

»Шветова рада Русинох/Руснацох/Лемкох« отрымана под покровительствам Савіту за національны меншини РГ. Сопокровітель бул соборски заступнік за національны меншини Велько Кайтазі, а соорганізатор Општина Стари Янковцы.

маг. едуц. пхилол. цроат.
Ілона Гречешін

Здружнене Мадярох, Стари Янковци

ШВЕТОВА РАДА РУСИНОХ/ РУСНАЦОХ/ЛЕМКОХ У ДЕВІ

Закончуюци прирэхтованы за 14. Шветовы конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох таго року запровадзены на двох зашеданьох Шветовей ради Русинох/Руснацох/Лемкох.

На 5. зашеданю, котре отрымане 4. марта у Деві, у Румунії, увага була на ускладзованю Нарису нового Статута Шветовога конгреса РРЛ. Вінешана інформація же означанае Дня Русинох на Подкарпатю, у Украіни, по другі раз будзе 23. апраля. За свой дзень, Русини на Подкарпатю утвардзели 24. апрайл - дзень народzenia Александра Духновіча. Источашнє отрымане и зашедане Конгреснай комисіі за культуру.

Істого дня вечар Культурне товарыштво Русинох Румунії отримало культурну програму з нагоды означавання Дня Русинох у Румунії, хторе ше і славі праве 3. марта.

З Дружтва »Руснак« присутні були Мійо Шайтош, предсідатель и член Рады РРЛ, та члени ОО 14. Конгресу РРЛ Ясна Шайтош, Наталя Гнатко і Кармела Капулар.

маг. едуц. пхилол. цроат. Ілона Гречешін

Часц присутніх на 5. зашеданю Шветовей ради Русинох/Руснацох/Лемкох у Деві

Културна манифестация

»14. ШВЕТОВИ КОНГРЕС РУСИНОХ/ РУСНАЦОХ/ЛЕМКОХ И 8. ШВЕТОВИ ФОРУМ РУСИНСКЕЙ МЛАДЕЖИ«

**КУД „Осиф Костелник“
Вуковар**

**КУД „Яким Говля“
Миклошевци**

**Драган Сударевич, началник
Општини Стари Янковци**

**Жупан ОБЖ Иван
Анушич як висланік
председательки Колинди
Грабар Китаревич отворел
14. ШК РРЛ**

Под високим покровительством председательки Республики Горватской Колинди Грабар-Китаревич, председателя Горватского собору и Министерства науки и образовання РГ, а у організації здруженя »Руснак« Дружтва Руснацох у РГ, у Осиеку, од 29. юния по 2. юлий 2017. року по перши раз у цалосци отримани 14. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох и 8. Шветови форум русинской молодежи. Од можлівих 90, на Конгресу участвовало 78 делегатох з членских организаций з Польской, Словакцей, Ческой, Мадярской, Румунії, Сербії, Горватской, з Подкарпатя у України и заедніцка делегація зоз Сиверней Америки и Канади.

Зоз Горватской делегати на Конгресу спред Дружтва »Руснак« були: Мийо Шайтош, Наталия Гнатко, Петро Киш, Еугенія Врабец, Любица Дилич, Ружица Киш, Мелана Дюдяр, Томислав Мишир и Татяна Миклош, а делегати на ШФРМ спред Форуму младих Дружтва »Руснак« були: Івона Гнатко, Мирон Гнатко, Иван Лікар, Матей Бурчак и Лорена Голик.

Манифестация започала штварток, 29. юния, у простору Студентского дома з отвераньем двох виставох, дзе шицких привитал Мийо Шайтош, председатель Дружтва »Руснак«. На Етно-вистави представени свадебни ручніки Руснацох з Горватской и бабки у народним облечи-ве Русинох/Руснацох/Лемкох з Румунії, Сербії, Мадярской и Горватской о котрих бешедовала тайомніца »Руснака« Наталия Гнатко. На подобовей вистави представени малюнки Антуна Ковача, русинского

маляра з Мадярской и малюнки з »Подобовых колоний« КУД-а Руснацох Осиек о котрих бешедовала його председателька Таня Миклош.

Шветочне отверане 14. Шветового конгресу РРЛ започало пяточ, 30. юния, у Конгреснай дворани Польопривредного факультету. После интонованя гимни РГ, гимни Руснацох у РГ, гимни Шветового конгреса РРЛ и гимни Европской унії, шицких делегатох и госцох привитал Мийо Шайтош, председатель Дружтва »Руснак« и подпредседатель Шветовой ради РРЛ. Пан Шайтош окреме привитал висланіка председательки Республики Горватской Колинди Грабар-Китаревич и председателя Горватского собору, та источашне и як Осечко-барањског жупана Ивана Анушича, народну посланцу у Скупшини Республики Сербии Олену Папугову, члена Совету за национални меньшини Звонка Костелника, у мено Вуковарско-сримскай жупаниї Ядрянку Голубич, Представительку рускай национальнай меньшини Осечко-барањской жупаниї Агнетку Балатинац, у мено Городу Осиеку Блаженку Алерич, началніка Општини Богдановци Марка Баруна и заменіка началніка за руску националну меньшину Општини Богдановци Ярослава Медеша. Шицки достали нагоду привитац сход и пожадац успих у роботи, а 14. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох як висланец спомнутих, отворел жупан Иван Анушич. Госцом и учащіком було обезпечене симултане преводзене, за котрим була мр Илона Грецешин.

После привитних словох, председатель Шветовой ради РРЛ Степан Лявинец прочитал писмо председательки Республики

Горватской Колинди Грабар-Китаревич преложене на руски язык. Потим шлідзело додзельоване награды Шветовой ради РРЛ под меном Васіля Турока-Гетеша. Того-рочну награду з обласци культуры достала тайомніца Дружтва »Руснак« и петровска учителька Наталия Гнатко.

Работна часц першого пленарного зашедданя започала з вибором членох протоколарных комиссий, а потым з менovanьем членох з каждой делегації до Конгресных комиссий за просвоту и язык, культуру, историю, за медій и видавательство, та за туристику и гранты ШК РРЛ.

Звит о роботи Шветовой ради РРЛ поднесь-сол ей председатель Степан Лявинец, Звит Ревизийной ради Юлиян Лазор и Владимир Противняк, а Звит о роботи членских организаций поднесь-ли члени ради: Андрій Копча з Польську, Ян Чопик за Ческу, Мартин Карап и Петер Медвидъ за Словакцку, та Степан Лявинец за Мадярску.

По полудзенку бул прием Шветовой ради РРЛ у Уряду Осечко-барањской жупаниї. Спред жупаниї госцох привитала Представителька рускай национальнай меньшини ОБЖ Агнетка Балатинац.

У пополадньових годзинах зашедали пейц Конгресни комисії и отримане зашеддане 8. Шветового форума русинской молодежи. Спред Форуму младих Дружтва »Руснак« звит прирхтала його представителька Івона Гнатко, а презентовали го Иван Лікар и Мирон Гнатко.

Скорей вечери у грекокатоліцкай церкви Христа Царя отримана Служба Божа котру служел домашній парох о. Любомир Стурко и о. Василь Зубак з Подкарпатя.

Етно вистава бабкох

**Отверане Шветового
конгресу Русинох/
Руснацох/Лемкох**

**Дружтво Руснак на
Конгресу**

Конгресніки

Присутни на Конгресу

Вистава Еугенії Врабець

Шветови форум младих

Нова Шветова рада РРЛ

Стретнуце русинских/руских/лемковских поетох отримане на Литературно-музичним вечару у Студентским дому котре водзела руска поетеса Еугенія Врабец. Вона на прикладні способ представала 15 руских поетох з Горватскай. О творчосци лемковских поетох у Польской бешедовала проф. Олена Дуть-Файфер, а о руских поетох у Сербии Дюра Папуга. Од поетох ше представали Саня Тиркайло зоз Шиду и Томислав Мишир з Осиеку. Госц проф. Канаме Окано з Япону по руски и по японски прочитал писню С. Ерделя »У лешику при валале«, а потым ю з провадзеню Ивана Лікара на гармоники, шицки присутни и одшпивали. У музичней часци наступала шпиваца група Дружтва »Руснак« и ШФРМ.

Всботу дополадня, 1. юлия, отримана друга часц пленарного зашедшаня Шветовога конгресу Русинох/Руснацох/Лемкох котре запачало з прывитніма словамі Велько Кайтазия, соборскаго заступніка за 12 нацыонални меншини медзи котрима и за Руснацох, и Драгана Сударевича, начальніка Општнини Стари Янковци. Звіти о роботі членских организацийох іще поднёсли: Дюра Папуга за Сербию, Мійо Шайтош за Горватску, о. Василь Бойчук за Румунію, Мікола Бобінец і Юрий Продан за Подкарпате у України, Джон Ригети за Сіверну Америку и Канаду, та Светлана Мурешан за ШФРМ.

У дальнейшай роботы прилапени нови Статут Шветовога конгресу РРЛ, котры облапел вименки у способе роботы, овлаственя як и способ выбераня предсідателя Шветовога конгресу РРЛ котры источашне и предсідатель Шветовай ради РРЛ.

У пополадьювых годзінох поднёшени звіти зоз зашедшаня ШФРМ и зашедшаньох конгресных комисійох, як и предклады за іх предсідательгох. За предсідателя Кон-

греснай комисії за культуру выбрана Саня Тиркайло зоз Сербии, за просвіту и язык Наталя Гнатко з Горватскай, за медії и видавательство Петро Медвідь зоз Словакій, за историю Владимир Бучко зоз Сербии, за туристику и гранты Владимир Противняк зоз Словакій, а за ШФРМ ознова Светлана Мурешан з Румунії. За представителя Форуму младых Дружтва »Руснак« выбраны Иван Лікар.

После дискусій котра ше одбула после поднёшених звитох ушлідзело разпушчане и выбор членох зоз своіх делегацийох до новей Шветовай ради РРЛ. Менована нова Шветова рада у чімі составе Андрій Копча (Польска), Ян Чопик (Ческа), Мартін Карапаш (Словакія), Георгій Фірцак (Румунія), Степан Лявінец (Мадярска), Дюра Папуга (Сербія), Мійо Шайтош (Горватска), Мікола Бобінец (Україна), Джон Ригети (Сіверна Америка и Канада).

За предсідателя Шветовога конгресу РРЛ, котрого спрам нового Статуту, по перши раз выберали шицки 78 делегати, у другім кругу выбраны Степан Лявінец з Мадярской. До Ревізійнай ради ШК РРЛ выбраны Иван Петрецки з Румунії, Людмила Шандалова зоз Словакій и Петро Киш з Горватской.

По одлуки делегатох, 15. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох, 2019. року будзе отриманы у Словакій у организації Русинской оброди. З писню »На многая и благая літа« закончела робота часц 14. Шветовога конгресу Русинох/Руснацох/Лемкох.

Вечар, у Дзецінским театре »Бранка Міхалевіча«, за госцох и учащікох 14. Шветовога конгресу РРЛ и 8. ШФРМ, отримана Културна програма »Кед голубица лецела«. Програму отворел предсідатель Координації рускай национальнай меншини Рэспубліки Горватской, Борис Бучко. У програ-

ми, попри домашнього дружтва »Руснак«, з Горватской участвовали КУД Руснацох Осиек, КУД Осиф Костелник Вуковар и КУД Якім Говля Міклошевци. Учащікі у програмі були Руснацы з Румунії, з Подкарпаты у України и гось з Япону котры по руски и по японски прочитал писню Лю. Сегеди-Фальц »Любим це«.

По перши раз, на закончуюcej конгреснай культурнай програмі наступел оркестер Шветовога форума русинской младежі у котрим гралі млады зоз Польской, Словакій, Сербії, з Подкарпаты у України. Оркестер предводзел Иван Лікар, член ФМ з Горватской, котры и формовани на його ініцыятіву. Спрам порады зоз форумашами, Иван зложел аранжман за Венчик руских/русинских/лемковских писньох, котрого одшивали члени ФМ зоз Румунії, Словакій и Горватской. Програма закончена з писню »З давен, давна« котру у провадзеню оркестру ШФРМ, одшпивали познати солісты Ивана Гнатко з Горватской, Мариана Железна зоз Словакій, о. Василь Бойчук з Румунії и Иван Кафчик з Подракпаты у України. Конферансу водзел Денис Гарди.

Внедзелю рано после фриштику, госьці и делегаты мали нагоду нащывіц Осецку Твердиню. Розпратране предводзел др Томислав Мишир, котры давал детальны інформації з прешлосци Осецкой Твердині, як и других обектах и будинкох.

Покровитель и соорганизатор КМ »14. Шветови конгрес Русинох/Руснацох/Лемкох и 8. Шветови форум русинской младежі« була Општна Стари Янковци. Сопокровителі були: Соборски заступнік за национални меншини РГ Велько Кайтази, Горватска електропривреда, Општна Богдановци, Рада рускай национальнай меншини Городу Вуковару, Представитель рускай национальнай меншини Городу Загребу, Вуковарско-сримска жупания, Осецко-бараньстка жупания и Город Осиек. Спонзор була предавальня »Тканица« з Вуковару. У организації були уключены 11 волонтере.

Наздаваме ше же госьці и делегаты до своіх жемох и местах, однёсли красни упечатки з Горватской.

маг. едуц. пхилол. цроат.
Илона Гречешин

Заєдніцка фотографія учащікох

СФРМ шпиване

Солісти

Оркестер ШФРМ

КУД Руснацох Осиек

ПИТА З ЯБЛУКАМИ

Цесто:

- 600г муки (грубей)
- 200г мелкого цукру
- 1 мешок пращку за печене
- 2 вимишани жовчки
- 2 ложки шметанки
- 120г нерозпущеней масци
- млека кельо поднєше

Фил:

- 2,5 кг яблука
- 2 мешки ванильового цукру
- цимет
- 1 ложка чоколади у праху
- даскельо ложички отрошини
- 100-200г цукру
- 4 витрепани бильчики

Замишиц цесто зоз муки, цукру, жовчкох, шметанки и масци, кед ше под руку труши, додавац покус млека же би ше могло розогнац. Цесто подезліц на два часци и єдну половинку цеста розогнац на тепшу, та помасциц яблуков фил, а вец зоз другу половинку розогнаного цеста закриц яблука. Зоз видлічку поджобац горню часц цеста.

За фил яблука натрец на тарл€, висцискац, додац цукер, отрошини, чоколаду и шнїг зоз бильчикох.

Марияна Джуджар

Стари фотографії

ПЕРША КЛАСА – ОКРЕМНЕ ПАМЕТАНЄ

Рушанє до першої класи основнєй школи то вельки кроцай за кажде дзецко, ал€ досц часто и за цалу фамелию. Лето при концу и праве ше у септембре велї дзеци стретню зоз туту подїю перши раз у живоце и буду ю ви-роятно паметац длugo, кед н€ и до конца живота. Прето би було добре же би ше дзецко первого дня у школи добре чувствовало и познёйше ше школи н€ бало. До тей подїї уключени н€ лем учител€, ал€ и родичи хтори дзецко за тово и пририхтую. Я н€ знам як було другим дзецом, ал€ зоз вами можем подзеліц своёю здогадованє на перши дзень школи. Паметам же ме мац од-ведла и же зме пошедали до лавкох и упознали нашу першу учительку, вона зоз нами бешедовала и н€ паметам кельо то длugo тирвало, ал€ паметам же зме на концу того первого стре-тнуца зоз школу и учительку достали барз смачни сендвич. Бул то фалаток хл€ба намасцени зоз маргарином на хтори була положена ценко нарезана салама, на ценко нарезаны квашени огурки и горе натарти тварди сир. Бул то найсмачнейши сендвич у моїм жи-

воце. Прецо найсмачнейши? Тото сом по н€шка н€ одгадла, ал€ так було...

За н€шкайшу рубрику Стари фотограfiї порихтала сом вам єдну фотограfiю хтора настала школскога 1970./71. року у Петровцах. На фотограfiї ше находза двацетштвэро школьнага першой класи зоз свою учительку Меланию Планчак. Учительку Меланку, иншак и петровску паніматку, велї Петровчанє ноша у свойх памяткох и о ней бешедую лем зоз красніма словамі.

На фотограfiї ше находза: споза шицких учителька Мелания Планчак, а стоя, з ліва на право: Ю'гослав Дуякович, Радмила Грачан, Оленка Гаргай, Зденка Цирба, Оленка Мудри, Душица Чалич, Верица Шувак, Вирка Пап, Міхаліна Мазур; кл€ча: Стіпко Лехолат, Міленко Вукосавлевич, Іриней Гудак, Дворд€ Копачич, Анд€лка Чапко, Мірослав Лехолат, Івица Хрецешин, Пере Дворд€вич и кучка: Марінко Нота, Славко Надъордь, Яни Мудри, Звонко Ерделї, Ярослав Надъордь, Желько Гаргай и Ярослав Медєши.

Любица Гаргай

ДАКЕДИ БУЛО...

Кед сом бул цалком мали вшадзи кадзи ишли мојо родичи, з німа ишол и я. И на Кирбай и по рижних госцинох, свадзбох и вешельюх.

Кед сом почал ходзіц и бешедовац, родичи би стриктно мерковали кого од родзини як ословием. Окреме би мерковали на тото же бим нину не ословел зоз андъю и процивно.

Понеже сом похопел же тето моім родичом барз важне, на тото мерковал и я же бим запаметал як кого ословиц и не погришиц, гоч ми тети теди баш и не було цалком ясне прецо то так.

Кед сом бул кущин векши пришли раз до нас дружбове и волали нас на свадзбу. Я ше тому радовал и о тим непреривно бешедовал. Гу тому моіму радованню озвала ше моя мац и гварела ми же зме волани на питанки. Теди ми аж ніч не було ясне. Питал сом ше же чи то дружбове нас не волаю на свадзбу. Мац ми потім розтолковала же ми у ствари іздземе на свадзбу, але ше то так гутори кед ше іздзе на свадзбу до младей. Попри того ми розтолковала же тета цо тераз будзе млада после свадзби постане нина и так ю будземе волац покля нас ест.

Ёй выбрані, млади, прэйг ней нам после свадзби постане тик родзина и його будземе до конца живота волац шовгор. Терашні млади нам не бул по свадзбу родзина, аж тераз после питанкох тета постал, понеже од тераз был нинов чоловек, постал и нам родзина и шовгор. Зоз другого боку кед близме були волани на свадзбу тето би було зоз младзівога боку и вон би после свадзби постал бачи, а його выбрана би нам аж на свадзби прэйг ньго постала родзина и занавіше постала андя.

Тото ми мац раз так потолковала и я ше ю намагал цо лепшэ похопиц, бо сом чувствовал же тето цо ми вона приповеда за мене и мой живот цошка барз важне и же ми то будзе требац у жывоце.

Тото ми мац так потолковала прето же сом мал досц старшого братняка хтори не розликовал поняца нина и андя, та гнектка часто знал повесц нини андъю, а анді нино. Мою мацер тето ёдовац, та ше намагала добре ме научиц тому же бим не мишал тета поняца.

Велью роки потім кед сом требал дакого ослович зоз горе спомнумтима поняцами, перше бим ше на хвалку у думкох врацел на тето же зоз хторого боку сом бул у ніх на свадзби, а аж потім бим их ословел так як требало.

Понеже сом през роки живота добре научел и похопел фамильнайе родзинске стебло, тераз ми ище легчайше каждого точно ословиц хто ми цо. През живот сом на тету тему слухал и єдну незвичайну правдиву приповедку хтору з тей нагоди и виприповедам.

У прешым вику после велькай Другей шветовей войни дзе велью людзох погинуло, остали и велі дзеци широти без ёдного, а и без обидвоїх родичох. О тих малих широткох вец би ше старали близша и дальша родзина, кумово, сватово, а часто ше о таких старали и таки цо их сановали же шицкоти, та би их усвоели.

У тедишині часи шицкі родичи и гевти прави, и тоти не, були прави при хованю дзецеох, намагали ше шицким дзецом усадзіц дух тето цо ши и при култури и при вири, а окреме при языку и бешеды.

Так ше єдни Руснаци старали о єдней широткі на концу варошу. Дзивче росло и кед дошла до рокох, почала виходзі до варошу, до дружтва, на танец, на бал и тому подобне. Там ёй за око запнул ёден, по ёй думаню, барз красни легінчик. Побешедовали раз, други раз, тречи раз, потім би ше стретали дзекеди и по догварки. Преходзели би им там так дні, тижні, мешаци, сходзели би ше так вони и вше на остатку, на разходу заказовали би нови сход.

Раз так кед требало заказац нови сход, вона му гварела же не може присц бо ше рихта до род-

ного валалу ёй покойных родичох до родзини на Кирбай.

Вон ше на тето пременел у твари, та ёй гварел же и вон тето исте сцел ёй повесц, прето же ше и вон тето истого дня рихта до тето истого валалу на Кирбай, же би там повидомел свою родзину же ше надумал оженіц.

Вона пошла до своёй родзини пред Кирбайом, вечар пошла на танец, у родзини преспала, рано ше нафриштовала и пошла до церкви.

Вон на Кирбай пришол док вона була у церкви. Родзина го крашна прыяла, так як ше то на таке швето и роби. По фриштику шедзели и бешедовали.

После Служби, кед дзивка пришла назад до родзини, несподзивала ше кед там видзела легіння, та ше му опитала же як же вон ту и як нашол же и вон ту.

Вон ёй гуторел же вон ту у родзини и чудовал ше як же то и вон ту пришла и його нашла. До тей ше бешеди умишали и домашні, та кед шицкі їх непорозумена положели на свой месцо, тоти двойбо младтая похопели же вони власни братняк и шестриніца.

Таки змужавени от дознатай правди о себе почали полудньоац. После полудзенку, понеже обидвойо похопели же од заєдніцкай свадзби не будзе ніч, вона станула споза стола и гварела же дома у варошу ма барз важну роботу, одпітала ше од шицкіх и пошла.

Вон остал до вечара, задумани и застарани о тим цо ше му трафело. Вечар и вон сам пошол дому.

Кед сцигол до варошу, цали варош приповедал о дзивкі хтора тога пополадня скочела зоз моста до рики, та ю там долу мутна рика прелігла. Кед похопел же то людзе приповедао о його несудзеней жени, а у ствари його шестриніцы, од теди го вецих ніхто живого не видзел.

Як ю прелігла рика, так його прелігла ноц. Найдзены ё ютредзень безжivotні.

Ховане им було ведно и були поховані єдно коло другого, же би голем там були ведно кед им у тим живоце не було судзене.

Кед сом закончел другу класу штредній, уписал сом ше до тарговинскай школи у Вінковцах. Варош сом не познал, та сом ше по нім спочатку рушал лем од автобуснай станіци по школу и назад.

Кед сом бул одредзени за праксу до Нами, дзень пред тим як там требало пойсц, мушел сом Наму пренайсці же бим ютре рано не блукал и гледал, але же бим цо скорей сцигол. Кед сом ишол на автобус, нашол сом руцену варошку автобуснай карту, а теди на кождай варошской автобуснай карты була нарисована мапа варошу. Вжал сом єдну зоз собу и патраци на ню заходзел сом ше першых дньох кадзи требало исц.

Понеже ми моя баба гварела же у Вінковцах ишнуе и наша церква, пожадал сом ю пренайсц и войсц до ней.

На пракси сом ше розпитовал о нашей церкви. Ніхто ми о тим не знал повесц, понеже велі з ніх ані не чули за Руснацох, а не же би знали дацо о нашей церкви и дзе ше находзі. Медзитим, ёдна касирка знала дзе ше находзі наша церква, понеже ше як мала бавела зоз сушедским дзівичом хторе було Рускиня, та ми гварела мено улічки. Прещешліви же зnam мено улічки, рушел сом церкву гледац.

Нашол сом улічку Иви Лоли Рибара и рушел гледац нашу церкву, бо ше, як ми касирка гварела, церква находзі з правого боку кед ше іздзе спрам Нуштри дзе пишу парни числа. Рушел сом шором по тим боку улічки и на капури числа хижкі шейдзешат шейсц нашол урамену плочу, але капура була замкнута. На тей плочі писало же ше у тим дворе находзі Церква Божа и ище писало же кеди ше у ней отримую богослужения.

Запаметал сом то и врацел ше одкаль сом и пришол.

Кед сом бул геверни, а у тот істи час була и тата церква одомкнута, пошол сом до ней. Кед сом вошол през капурку и вошол нука до двора, а потім и до церкви, обачел сом же сом дзешка индзей заблукал. Тата церква з нука ані блізко не здабала на церкви яки нашо на Петровцах, Міклошевцах и индзей кадзи сом до церкви ходзел.

Доокола були лем голі мури без иконох, не було там ані столкі, ані олтара на яки я звікоп, а и паноцец не был облечены у ризах, але лем у красним паньским облечиве.

Не було там ані богослужене якє я научел же у наших церквох ишнуе. Там дзе ше у наших церквох находзі олтар, у тей церкви єдноставно нічного не було, лем «паноцец» хтори шедзел у кочику, було очивисно же ё каіка, и вон присутним читал часці бібліі и псалмох, тото присутним и толковал, и то шицко по горватски. Було очиглядно же сом заблукал до погришней церкви. После законченого богослуженя шицкі зме по виходзели вонка и порозходзели ше хто кадзи.

Тото сом дома виприповедал моій бабі и вона ми потолковала же наша церква у Вінковцах не у там даяким дворе и же на нашей церкви у Вінковцах щыт збудовани на киблу и розтолковала ми же цо то киблы и гварела ми як приклад же у валае на щыту тето ест на Кетелешовей содарковей хижкі.

Мнє после того шицкого и далей цагала задумка пренайсц нашу церкву, бо ми моя баба и тата приведзела же у нашей церкви у Вінковцах була и вона сама теди кед там мой бачи Владо, а ў син паноцец, окончавал служносц пароха. Идуцих дньох кед сом мал часу предложул сом исц далей по истей улічки, по истим боку дзе сом бул у погришней церкви и на моій вельке чудоване на числу осемдзешат шейсц нашол сом такі будинок яки ми моя баба описала. У облаку тога будинку писало же тето грекокатоліцка церква и тиж же кеди ше у тей церкви отрымую богослужения. То би спрам бабового опису було тето, медзитим збунновало ми тето же чом там писало же цо грекокатоліцка церква. Я за таке дацо нігда скорей тето не чул, а можебуц и гей, але сом таке дацо не замерковал.

Кед сом пришол дому, такой сом о тим приведзел зоз оцом хтори ми потолковал же ми Руснаци, а же нам вира грекокатоліцка, прето же зме католікі як и шицкі други хтори прি�знаю римского Папу за церковного поглавара. Греко, тото слово гварел ми же нам остало од тога кед ище дакеди Папа бивал у Греческай и же пре тето ми тетар ище вше швешіем швеце по старым календаре, ягод и нашо сушеди у нашим валае хтори православци и часці сербскаго народу, а ми их ище у жаргону наволуєме и Раці.

Бул сом прещешліви же сом за кратки час од оца барз велько нового чул и намагал сом ше тето и запаметац.

О даскелью дні кед сом як школьнія бул геверни, а бул и час кед у тей нашей грекокатоліцкай церкви у Вінковцах було богослужение, односно церква была отворена, пошол сом там и вошол нука. Була то простория скапчана зоз обидвох предніх хижко. У ней були поскладані карсцелі як столкі, бул и стол як олтар и около на мурох повышани иконы, святы слики.

Тото ми уж баржей здабало на нашо церкви до хторих я находит зоз мою фамелію. Поготов и прето же сом там препознал ах и паноцец Бесерминьного, за хторого ми мац гварела, кед сом го кедишик на слики у наших християнских календарох видзел, же вон бул бачински парох теди кед ше у Бачинцах у церкви и повинчали вони двойбо, моя мац зоз моім оцом.

Желько Гаргай

„ДНІ КЕРЕСТУРСКЕЙ ПАПРИГИ”

У Руским Керестуре 19. и 20. августа тирвала Туристично-привредно-культурна манифестация „Дні керестурской паприги”.

Рижнородни змисти котри у організації здружения папригорох „Капсикум анум” та коніцкого клубу „Русин”, кожного року прицагую вше вецея нащивительюх. Окрем општинских інституційох котри потримую тото зуванє, значносць єдней такей манифестації препознал и Покраїнски секретаріят за польопривреду, водопривреду и лесарство котри преір' Милоша Шешлії послал слова потримовки.

Найчежша паприга

Змисти „Папригияди“ прилагодзени праве так як у назви пише - Туристично-привредно-культурна манифестация. Штанди котри були поставены у валалскім парку у центру места приказовали продукты зоз паприги и папригу, рижни предметы своеі работы и лакотки котри мож было купиць, нашенськи и осигуруюци хижы, як и численни компанії котри предаваю репроматеріял за польопривреду, та даскельо файты прилагодзених мотокултиваторох, агрегатах и машинкох за кошене.

Госци з Мукачова, Україна

У предполадньовых годзинох шицки зацикавени могли пойсць на оглядны поля паприги, а у пополадньовых годзинох през центр места бул дефиле парадных коньских запрагох.

Дефиле парадных запрагох

Централни забавни змист одвивал ше на бини котра була поставена непостредно коло шатру дзе ше могло ошвижиц з пицом, як и поесць єдла котри ше варели на 15 котлох лебо ше засмачиц з печену прашечину и баранчечину.

Полни коч паприги

У культурней програмі участвовали госьци зоз Медзилаборцох зоз Словакіей, зоз Мукачова з України, та домашня Женска и Хлопска шпивацка група як и наймладши танцюще Дома культуры Руски Керестур. Конферан-

Дзецинськи папригарски маскенбал

су водзел Еміл Няради котри вше найдзе прави слова же би розвешелел и нашмейял присутніх.

Дзецински маскенбал, котри ма за тему папригу, уж традицыйно позбера шумне число дзецеох чийо костими приказую праве найважннейши про-

дукт тей манифестації – папригу. Того року за найкрасши костими выбрані костими Андрейки Рац и Стефана Настасича.

За найкрасши штанд преглашени штанд папригара Миколи Виная, на чиім штанду два дзивчата облечены до папригох предавали мелку папригу и понукали хлеб намасцени з масцу и посыпани з папригу.

Маркетиншки мудро обдумани штанд

Було и змагане за найчежшу папригу, а туту награду освоёл Михал Чизмар Русчия паприга мала 404 грами. Не можеме вам виприповедац франти яки виведол Еміл Няради кед видзел туту папригу, але можеме вам препоручиц же бисце идуцого року пришли и сами дожили „Папригияду“.

Конец културных зуваньюх не был и конец забави бо ше вона предложела з наступом „Пицікато бенду“, а ютредзень на керестурских Лейох отримане дрінгаке обеговане и дефиле парадных запрагох.

Смачни єдла прицаговали и гевтих котри не були барз гладни

Коніцки клуб „Русин“, организатор того зуваня, тиж порихтал цікави змаганя за дзеци як то обеговане з ғерегу, обеговане у меху, лапане когута котри источашнє и награда, та поцаговане штранг'у за дзеци и ветеранох. Тиж ше могло конзумовац варени єдла, а гоч хвіля була дижджова, нащивительюх було надосц.

Агнетка Балатинац

POLAZAK DJETETA U ŠKOLU

Polazak djeteta u osnovnu školu najvažniji je događaj za dijete te je nerijetko stresan, kako za djecu tako i za roditelje. Dok većina djece s nestrpljenjem očekuje taj događaj, neka su tjeskobna, stidljiva i sumnjičava. Prvi strahovi od škole razumljivi su ako znamo da je škola mjesto gdje se prvi puta na relativno objektivan način procjenjuju sposobnosti i motivacija djece, a ona se susreću s brojnim novim obvezama, pravilima i prijateljima. Dobna granica za polazak u školu određena je zbog toga što većina djece u toj dobi postiže psihičku i fizičku zrelost dovoljnu za snalaženje u školskim situacijama. Međutim, događa se da poneko dijete nije spremno za polazak u školu u predviđenoj dobi. Osim razvijenosti misaonih funkcija, spremnost za školu obuhvaća i tjelesnu, socijalnu i emocionalnu zrelost. Prirodno je da spomenuti aspekti razvoja nisu uskladeni tijekom djetinjstva i ponekad se događa da neka djeca, u trenutku kada treba krenuti u školu, jednostavno nisu spremna. Djeca koja se upišu u školu s manje spremnosti mogu imati poteškoća s prilagodbom školskom životu. No, nema razloga za paniku. Čak je i odrasla ponekad potrebno neko vrijeme da se prilagode novom okruženju. Ako prvačić ne uspijeva pratiti nastavu i ne svladava gradivo, to ne znači da jest ili da će biti loš učenik. Valja biti strpljiv i uz suradnju s učiteljem i stručnom službom škole djetetu pružiti emocionalnu podršku kako bi se ohrabriло и почело samostalno svladavati gradivo.

Dijete se sa školom upoznaje na različite načine. Osim roditelja, tu su i stariji učenici (braća i sestre, rođaci itd.) koji djetetu mogu prenijeti vlastita iskustva. Roditelji upoznavaju djeteta sa školom pristupaju na razne načine. Neki školu idealiziraju, dok se drugi služe školom kao sredstvom zastrašivanja. Neki roditelji, zbog vlastitih neugodnih iskustava u školi, strepe od djetetova polaska u školu. Ukoliko dijete plašimo školom, ono će ju doživjeti kao neprijateljski teritorij, bit će nepovjerljivo prema učiteljima i stalno će od njih očekivati kaznu i poniženje. Roditeljski strahovi odražavaju se i na djetetovo ponašanje te se ono povlači i pokazuje otpor prema školi. Moguće je i nastanak strahova i fobija od škole. Važno je stoga da roditelji budu realni u predstavljanju škole djetetu, tj. da ju prikažu kao obvezu koja je namijenjena svakom djetetu u njegovom rastu i sazrijevanju u odgovornu osobu. U njoj će dijete mnogo

naučiti, družiti se s vršnjacima, igrati se i upoznavati čudesan svijet znanja. Stav roditelja prema školi utjecat će i na formiranje djetetovog stava prema školi. Ukoliko oni cijene školu i obrazovanje, takav će stav razviti i dijete.

Priprema za školu

Osnovne aktivnosti koje učenici stječu na početku svog školovanja čitanje su i pisanje. Kad govorimo o čitanju, u pripremi za školu važno je da djeca postanu svjesna svog govora. Govor je nešto što godinama proizvode i sastavljen je od riječi. No, ona trebaju imati točnu predodžbu o tome da su slova na papiru pisana verzija govora. Dakle, važno je da osvijeste povezanost između izgovorenih i napisanih riječi. Kako se to može postići? Postoje brojne aktivnosti kojima djecu možemo pripremiti za čitanje i pisanje. Prvenstveno je to razgovor s djetetom, pričanje priča, listanje slikovnica i knjiga s jednostavnim tekstom, igre sa slovima, slovkanje i sl. Korisno je da roditelji što više razgovaraju s djetetom o različitim temama, kojih će uvijek biti ako prate djetetove igre, čitaju mu priče ili s njim listaju slikovnice, da ga što više potiču na prepričavanje priča ili događaja te objašnjavanje nečega, što će mu pomoći naučiti kako se sporazumijevati s drugima. Roditeljev govor je model koji dijete oponaša te ćeće jasnim i točnim izgovaranjem riječi pomoći djetetu da se i samo tako izražava. Važno je odgovarati na dječja pitanja jer ih tako učimo promatrati svijet oko sebe, uočavati stvari i zbivanja i usvajati nove pojmove. Nije potrebno od djece zahtijevati potpuno svladavanje čitanja. Učiteljima to nerijetko otežava poučavanje. Dovoljno je da se oni upoznaju sa slovima i brojkama, da ih razlikuju i znaju čemu služe.

Što se tiče pisanja, važno je razviti finu motoriku prstiju i šake. Fina motorika je sposobnost izvođenja preciznih pokreta rukom, šakom i prstima te podrazumijeva skladnu koordinaciju između očiju i prstiju. Do polaska u školu većina djece ima dovoljno razvijenu finu motoriku da bi mogla naučiti pisati. Međutim, neki prvačići nisu vješti u baratanju olovkom, što otežava učenje pisanja i jasno je vidljivo pri testiranju spremnosti za školu. Kako roditelji mogu ublažiti početne napore u učenju pisanja? U predškolskom razdoblju korisno je djecu upoznati sa školskim priborom na način koji im je zanimljiv i prihvatljiv. Obično se u tu svrhu koriste bojanke, crtancice i općenito poticanje

crtanja, bojenja i precrtavanja kroz igru, izrada kolaža od raznobojnih papirića ili tkanina koje dijete samo izrezuje, vezanje čvorova, pravljenje ogrlica itd. Na taj način budući učenici svladavaju vještine koje će im ubrzo biti potrebne za pisanje, ali se i emocionalno pripremaju za učenje kompleksnih aktivnosti kao što su čitanje i pisanje. Značajna priprema za čitanje i pisanje odnosi se na usvojenost orientacije lijevo-desno. Prvoškolac bi trebao znati prepoznati svoju lijevu i desnu stranu i određivati ih u prostoru, knjizi te bilježnici.

Od prvoškolaca se također očekuje usvojenost osnovnih kulturnih, higijenskih i radnih navika. Osnovne kulturne i higijenske navike djeca usvajaju u obitelji: pozdravljanje, ispravno oslovljavanje odraslih, dobro ophođenje s vršnjacima, pravilno korištenje nužnika, samostalnost pri obavljanju nužde, pranje ruku prije i poslije jela, pranje zubi prije i poslije spavanja, spremanje igračaka itd. No, još ih uvijek treba kontrolirati i podsjećati. Što se tiče razvoja radnih navika, mnogi roditelji smatraju da je to uloga škole. No, mudri roditelji daju djeci različite male kućanske poslove (npr. spremanje igračaka, brisanje prašine) i traže od njih upornost i dosljednost u njihovu izvršavanju, bez obzira na to jesu li njima ti poslovi privlačni. Tako se djeca kad krenu u školu, lakše naviknu pisati zadaće i učiti, iako bi se možda radije igrali.

Osim malih kućanskih poslova, bitno je i s djetetom urediti njegov radni kutak i nabaviti potreban pribor za školu. Odrediti djetetu radni kutak znači dati mu do znanja kako je učenje vrlo važan posao. Čak i u oskudnim prostornim uvjetima mogu se učiniti male preinake koje će djetetu omogućiti da u miru napiše zadaću, a zatim svoje stvari pospremi. Primjerice, ako nema prostora za radni stol, tad se mogu nabaviti kartonske kutije u kojima će dijete držati svoje stvari te ih izvaditi i učiti na kuhinjskom stolu. Stalno radno mjesto važno je za navikavanje djeteta na redovno učenje, a važno je da se dijete samo brine o svojim stvarima i da ih spremi za školu. Tako stječe samostalnost i odgovornost. Roditelj mu treba pomoći kroz savjet i nadzor.

Dragi roditelji prvoškolaca, nadamo se da će vam ovi savjeti barem malo ublažiti tjeskobu i stres te pomoći u razumijevanju i nošenju s nadolazećim školskim obvezama. Želimo vam puno sretnih trenutaka tijekom školovanja vašeg djeteta. I najvažnije od svega – oboružajte se strpljenjem i ljubavlju.

Helena Timko, mag. psych.

ТРЕБА НАМ МОЛИТВЕНІК РУСКОГО ДУХА

(Остатній інтервю з Мироном Жирошом)

3. часц

— Зоз ваших написох и книжкох виходзи же Руснаци, Русини, Лемки, Бойки, Гуцули, Угорусини, Українци у ствари єден народ, хтори през историю розтрушени, повисельовані и у добреї мири страцени. Понеже велі часци нашого народу не прилаплюю такволану українску интеграцію, цо пре недостаточне познаване своєї исторії, даци пре упіві политигох у жемох дзе жию, досц пре розлики у языку медзі стандардизованим українским и вариантами русинских языкох, цо ту вец потребне робиц? Як вец зачувац тот наш народ хтори ше задоволює зоз якуш апатридну националну свидомосцу? А ище кед є и антиукраїнски ориентовани.

— Нешка нас медзисобни язични различносци розликую, але наш мелос, шпиване, танци и иснующи генетски характеристики, як миролюбивосц, роботносц, та и вира, вяжу и збліжу. Нас през историю медзисобно оддальвали державни национални политики, а подпомагали таке роздвоюване и оддальване ренегати (зрадники) свойого народу и прорежимски діяче пре власни хасен. Зоз свою „науку“ тоти держави доказовали же зме часц іх народу. Русини у Польскай тримани за Полякох, у Словацкай за Виходнярох (Словакох), Мадяре доказовали же зме пре заєдніцки соживот мадярски Русини (Угоруси), у Румунії же зме Румуне. Сцели нас за своїх, доказующи нам же зме іх, але и различни од своїх братох и родзини у другей держави. Україна нас у дияспори не могла притуліц пре нениснуюцу националну вираженосц и власну державносц. Наш народ не припознати як свой власни ані под час царской Русії, ані под час СССР. Правда, за часи царизма зме були Малоруси, а под панованьем сталінізма и комунистичней идеології були зме совєтски Українци лем зоз меном же близме цо швидше постали єдинствени совєтски народ. Грекокатоліцка церква зоз своїм восточним обрядом своечасово обєднівала, моцнела и охранивала своїх

вирних и од националного щезованя. Аж и моцнела українску националну свидомосц при своїх вирних, цо барз завадзала сталіністичней идеології и опредзелела ше на знічтожене Церкви же би ше знічтожели и национални чувства и Українцы постали Русияне. Пановала моцна русификация, пре-месцане людзох з ёдного подруча на друге, та аж хаснованы и голадомор же би українски народ ёдного подруча вимар од гладу и на исте подруче преселени Русияне.

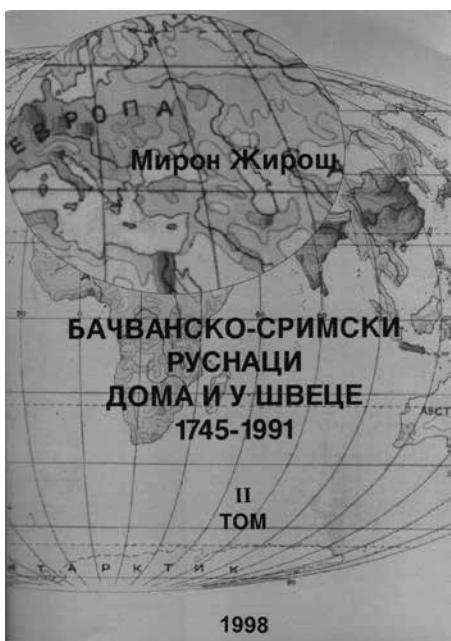
Латинизоване православных под Поляками, Габзбургамі и Мадярами бул константни процес од християнскога разходзеня (розколу), але Реформация од перших роках 16. віку ишла на хасен новых шветовных феудалцох, котри и народ свойого подруча тримали за нововирцох (Калвінох лебо Лутэрanoх), залапующи вирных латинскай и православнай церкви. Под вплівом тих процесох „народзена“ и уния и Грекокатоліцка церква, дзекующи котрей, як и епіскопови Мукачевскай епархії Андрийови Бачинскому и царици Марії Терезії, и ми ше легчеше отримали и жиёме и нешка.

Мишане „руссійскаго“ войска под час гартушэння мадярской революції 1848. року у Галичині, народна бешеда војакох з народом прешвечела домашнє жительство же вони ёдни и витворені симпатії на подручу Польскай и Габзбургскай монархії зоз русійским (українским) народом Русії. То була

нова державна моц гу котрой ше можу притуліц лебо остац сами свойо операюци ше на идеологию своїх церковных и шветовных преднякох. Так пришло до власного дзеленя своеі громади на просвіташох и русофілох. Значи, стваряня двох громадох, а источашнє и дзеленя на два свойо власни церкви – православну и грекокатоліцку. Тоти дзелідби як епідемія залапели Русинох у Польскай (Галичини и Лемковщини), Габзбургской монархії, после Австро-Угорской монархії, нешкайшай восточней Словацкай и Мадярской, Закарпатю, а после Першай шветовей войны и нас у Осечким викарияту, же би ище деформованши „теорії“ запановали после валяня Берлинского мура и воскреснуца русинского руху 1990. року, котри аж на становиску же Русини у дияспори и Закарпатской області України окреми восточнославянски народ, котри не ма ніч заєдніцке зоз українским народом.

Нешка попри Українцох єст и Русинох у осем европских державох як штварти восточнославянски народ, у седем державох су политично потримани як окреми народ, але не и достаточно материјально подпомогнути їх культурни розвой. Неорусини отримую свойо конгресни сходи, маю основани и з боку державох потримани одвітующи организації: союзи, здружения, об'єднаня, самоуправи, та свою пресу, радио и ТВ емісії, але образоване на свойо кодификованих языкох залапя барз мале число школскай популяції. Кодификовани язик не живе зоз своїм правдивим животом, млади поколеня не знаю свойо писмо, иснующа преса, радио и телевизийни емісії ше емітую и друкую на державним и русинским языку розлично, зависно од державох. Асиміляция ше предлужуе и при Лемкох у Польскай и Словацкай, у Мадярской ожило вирске, грекокатоліцке русинство, з пестованьем и вучуваньем русинской культуры облапени даскелью жридлово громадки, млади ше сходза на логорованьех и подобне. У Шветовей ради Русинох и даскелью культурни дружтва у Закарпатской области України. У Закарпатской области основани веци русински культурни организації и колективи котри осно-

вали свой українски и Европски конгрес Русинох, видаваю ше книжки на скорей написаних граматикох, видаваю ше русински словніки, але зоз образованьом младих на русинским языку ше нє сцигло далеко, робя даскељо нєдзельни школи, пестує ше русинска писня, танец.

По тераз спатрени лем бок дружтвених цекох при Русинох у дияспори. У новей идеологійней, та аж и национальней дзелідби, од 1990. року дійствују и жију лемковски организациі у вецей державох и организовані су до Шветовей федерації українских лемковских организаций (СФУЛО), котри припознаваю свою українску припадносц, односно тримаю ше як часц українскаго народу. Тоти организациі ше опредзеліли за українски язык, але подпомагаю и свою культурну окремносц и розличносц у видаваню книжкох на своім диялекту, пестованю народней творчосци, фольклору, шпіваня, танцох, облечива... Источашне у европских жемох исную и українски организациі, котри як народносц у дияспори организовані на прибліжно исти способ як и Шветови конгрес Русинох, цо облапя Русинох (Лемкох и Руснацох) як штварти народ – СФУЛО, лемковски организациі, але Шветови и Европски конгрес Українцох облапя лем „чисти“ українски организациі, лебо тоти цо ше сами преглашали за українски.

У Горватской и Сербии спомнути дзелідби за остатні 150 роки нє принесли ніч доброго. Ніч хасновите нє принесол ані русински рух предводзены зоз другу Руску матку, основану як про-

тиввагу Союзу Руснацох Українцох Югославії/Сербії. Тоти два иснуюци вертикальни організації обтерховівалі руску явносц зоз своіма видумствами, обвинююци Союз пре здуману українізацию, цо одвітовало дньовей политики Мири и Слободана Милошевича, а у ширшим контексту залаපяло и стваряне Независней України зоз Советского Союзу и видвойоване Косова зоз Союзней Республики Югославії и державней заєдніци Сербії и Чарнай Гори.

Сноване националных совитох меншинских заєдніцах у Сербії и Координації рускей и українскей народносци у Горватской виключело политично-национальне дійствоване Союзу Руснацох Українцох и Рускей матки у Сербії, а комплетни национални и культурни розвой у штирох областцах остал у компетенції Национальнаго совиту Руснацох.

Пояшнел сом обставини и терашню организованосц як и часточну діяліносц у жемох Европи дзе пребува русинска, лемковска и українска дияспора. Розликуе нас медзисобна бешеда, а ище баржей литературни українски язык и русински языки и наш руски язык. Розлични зме пре свойою литературне слово и пре мено як ше наволуєме. Шицки други Русини у дияспори ше медзисобнє лепше разумя як з нами. Ми по бешеди за ніх цудзи, гоч як би ми сцели же би нас тримали за своіх. Наш язык окремна окремносц, мишаніна рижних язикох и диялектох. Вон лем наш власни, як що своечасово твердзел и оцец нашей писменосци др Гавриіл Костельник. Ми прето таки же нашо национальне ество творя приселенцы од вшадзи, думаюци на пространство Мукачевскаго владичества, а у сущосци и велью ширшого подручча Галичини, Лемковщини, Закарпаття, Румунії... Приселенцы уж пришли зоз змишану русинско-польско-словаку бешеду, та и зоз мадярскими, швабскими, румунскими словами, и у Южней Угорской, Бачкей и Сриме, аж после 170 роках нову мишаніну народней бешеди зоз сербскими, горватскими, німецкими словами зме кодификовали и преглашали за свой мацерински и литературни язык. Наш язык розумліва, але oddалена мишаніна за Русинох и Українцох у других державох. Оставаме цудзи по бешеди за своіх розтраченых потомкох заєдніцких предкох. Ми нєшка як сами свойо, а розлични од других, осудзе-

ни скапац. Гу нашему литературному языку (нєшка уж барз посербена народна бешеда и литературни язык), популяції од дзешец тисячи особох (10 000), котра ше спрам статистики служи зоз таким язиком, нє будзе ше нікто од других Русинох у швеце прилагодзовац. Маюци у оглядзе остатні демографийни рушаня (наталитет и морталитет), ми физично барз швидко щезнеме за находитцае ёдно або два поколеня (25-50 роки). Але нє мушиме щезнуц и культурно, цивилизацийно, бо зме створели за остатні сто роки значне писане культурне нашлідство. Питане хто будзе чувац тога нашлідство? Нормалне, лем тот хто нас трима таких яки зме и за своіх, за розличну часц своёй миллионской громади, бо зме виселени дзеци зоз заєдніцкай рускай жеми пред 150, 250, 300, 400, 600, 700 роками, спущуюци ше драгом од Перемиля и Львова, през Карпаты, Лемковщину и Черехат до Потися, а вец по Тиси на юг сцигли до Макова, а преіер Мартоноша, Тополі и Байши до Кули и Кулянске панство. З Кулянскаго панства уж о 50 роках до Сриму-Шиду, и вец ище далей до европских жемох, и после 1990. року у своёй штвартей виселеніцкай габи сцигли до канадскаго Онтарія и Саскачевану.

...Предлужи ше...

Интервью водзел Микола Шанта.

Интервью обявлены у часопису «Шветлосц» (Новы Сад), число 4, 2016. року, а з дошлебодзеньем редактора Миколи Цапа, у предлуженъю го будземе обявіўвац у Новей думки
Прирхтала Агнетка Балатинац

ПРОДУКОВАНЄ ЦЕСКУ ПРИНОШИ ОБАЧЛЇВИ ПРИНОС НА МАЛЕЙ ПОВЕРХНОСЦІ

Початком 2013. року здружене Цеснок зоз Церичу, на чоле зоз його відповідальнику Мару Чуляк, дало предклад Вуковарско-срімській жупанії фінансийно потримац мали и штредні польопривредні газдовства у продукованю цеску, понеже тата култура на релативно малей поверхносци дава добри принос. Звекшане продукования цеску през проєкт помоци Вуковарско-срімській жупанії мал велики успих. То потвердзую и податки Агенції за плацене у польопривреди дзе ше видзи звекшоване польопривредных поверхносцох засадзеніх зоз цеском зоз початних трох гектарах у 2013. року на 70 гектари 2016., тиж так звекшало ше и число продукавательюх - зоз пейзох у 2013. на 120 продукавательюх у 2016. року. Медзи німа и млада фамелія Олі и Ивана Прокоповичів котра живе у Сотине, а садзи цеснок у Миклошевским хотаре.

Оля Прокопова, народзена Мудры (Минарова) у Миклошевцах, походзи зоз польоділскай фамелії хтора ма векши жемово поверхносци и заніма ше зоз хованьом традиційних културох и зоз статкарством. Закончела студії управнога права, кратки час робела, але пре родзене першого дзецка осталася без роботи. Понеже походзи зоз паастской фамелії, не научела геверовац, та млада малженска пара почала роздумовац зоз чим би ше могли занімац же би мали дополнююци приход. Гледали дополнююце занімане у котрим не треба велики початково укладаня и присли на идею садзиц цеснок. Так 2014. року од Жупанії и Општини Томповци достали фінансийну потримовку за куповане 100 кг садного материялу, а ище сто докупели.

- Почали зме, як ше гвари, од нули. Тераз знаме досц о продукованю тей култури, але кажди рок окремни, та вше ёст места за учене. Здружене Цеснок за початнікох организовало совитована на котри требало обовязно приходзіц. Од самого початку предсідателька здруження Мара Чуляк нам була ментор, водзела нас и помогала у шицким. И нёшка, кед маме даяки проблеми, шлебодно ше ёй можеме опытац, а кед треба, вона приходзи и на нашо польо - гвари Оля.

Перши урожай бул добри, та одлучели предлужиц роботу. Од зродзеного цеску мушели 100 кг вращац, а шицко що остало посадзели на векшай поверхносци. Але аж того року Прокопо-

во маю фінансийно обачлїви результаты своеї роботи, од посадзених 400 кг добили коло тону цеску. Тей ёшені планую зоз цеском засадзиц коло гектар поверхносци.

Пре лепшу організацію и пласман на тарговище у догварки зоз Жупанію продукавател€ цеску ше здружели и у десембре 2016. року основали Польопривредну задругу Цеснок зоз шедзиском у Старых Янковцах. Тата задруга и одкупела цали тогорочни уржай Прокопович.

- Предали зме першу класу, а шицку другу класу, дас коло 800 кілограмами охабели зме за посадзиц. Кед ше попатри на цали процес продукования цеску, треба дас три роки же би ше видзел обачлїви результат. Цена цеску на тарговищу од 17 до 25 куни по кили, у зависносци од того яки бул рок. Того

року цена була 22 куни и з тим зме барз задовольни.

Сам технологійни процес не чежки и не вимага велько укладаня. За початок, гвари Оля, треба велько дзеки, шлебодного часу и жаданя робиц. Треба поорац и погноїц жем, а цеснок скрей садзеня намочиц до средства проприв хоротох и чкодлівцох. Садзи ше вешені у октobre-новембре, на яр ше муши опирскац од цибульвой мухи и окоповац од трави. Од задругі виеднаю машину за садзене и викоповане цеску. Далей шлідзи процес сушеня и сортираня по класох. Векшину роботи по тераз робели сами, лем того року з оглядом на богати урожай, мушели виеднац и даскельо роботнікох.

Цеснок люби слунко. Посадзени з ёшені, по яр дастане достаточне количество води, та добре подноши лётни горучави. На истей парцелях туту културу ше може садзиц лем кажди штири роки, прето ше муши меняц локаций. Свою жем Прокопово у Сотине не маю, робя на жеми и зоз механизацию Ольового оца Иринея Мудрого (Минарового).

- Родичи як родичи, любя же зме започали дацо на жеми и у шицким нас потримую, - гвари Оля. - Иван часто помога оцови и коло других работах на полю, у Миклошевцах зме кед сезона дараз и кажди дзень, але и нашо нам помогаю, бо чуваю дзеци док ми робиме. Вше кед можеме, одведземе и дзеци на польо, гоч су ище барз мали, уж их од тераз причууеме гу роботи. Плануеме и далей предлужиц туту роботу, помали ше прещирировац и отвориц власне польопривредне газдовство. Добре позната розлика медзи домашнім и увозним цеском: домашні може служей стац, велько є моцнейши и ма лепши смак. Але не знаю шицки же цеснок ма свойства вицаговац зоз жеми чкодліви материі. Увозни, найчастейше китайски цеснок, садзи ше насампредз прето же би очисцел индустрыйно загадзену жем. Домашні цеснок посадзени на плоднейшим и чистейшим тлу, ма веций антиоксиданси и фолни квашніни.

- Цеснок часто хаснуеме у кухні, прето зме здрави, хороти нас не лапаю - гвари Оля у франти. - Як интересантны рецепт газдиньном можем предложиц же би до слунечнікового олею положели два-три стручка цеску. После даскеліх дньох дастанеце ароматични олій котри барз смакуе у шалати. Наздраве!

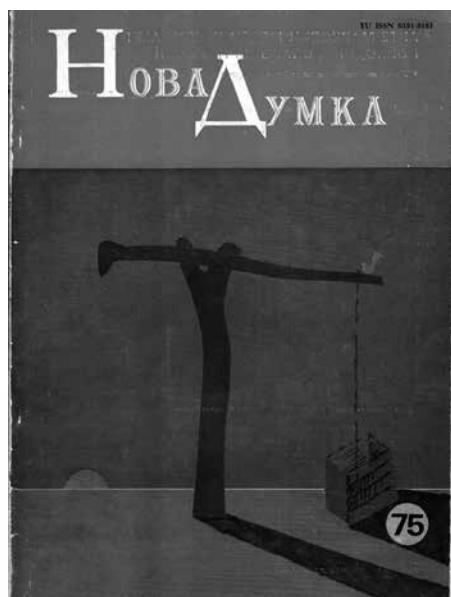
Леся Мудри

ТОТО ЦО ЗАПИСАНЕ ОСТАВА ЗА ВЕЛІЧАСИ

Развой чловечства през вики ишол у веліх напрямох, та зме так през историо розвивали рижни сегменти наших животних потребох, од хаснованя води и огня у контролованих условийох, пренаходзеню металох и їх хасноване у кождодньовим живоце, розвою парней индустрії, технології моторох, розвою медицини и веліх других науковых дисциплинах, а тиж так и литератури, филозофиї, историї, географії и подобного.

През вики чловек вше мал потребу свойо здобуте знане пренесць другим, а поготов новым генерацыем котри тото знане надобудовівали и приходзели до вше векшого розвою. Вельке значене у тим преношенню спочатку мало преношеннене знаня з усменим способом, з генерацыі на генерацыю, але вельку улогу уж велі вики ма писане слово. Так зме у давней прешлосци при старых народох мали розвой розличных способох записована одредзеных подійох и знаня як и одредзеного способу литературнай творчосци на камених або гліняных таблічкох, були то углавним знаковни писма зоз котрима ше стари народи як то Єгипчане, Маї и велі други хасновали и на тот способ ширели свою знане ичували за будучносць велі историйни записи.

През часи кажды народ патрел формоўцац свойо писмо зоз котрим ше векшина народу ма служыць, та так и тата наша мала гарсточка котра ше наслелла на простору Панонії и принесла зоз собу свою бешеду котра през часи достала свой нешкайши випатрунок. Дзекуюци записом старих народох дознаваме велько интересантносци о гевтих

часох, як жили кождодньови живот, о политичных одношеньях, вирским живоце, а цо думаце кельо бизме того знали кед би векшина тедишніх жительлох була писмена.

Руснацы ту вше ишли през тоти свойо двасто и веций роки напредок, видзаци напредоване других «вельких» народох у писму и писаним слове, предняки народу влапели ше до работы и початком двацетаго століття кодификовали язык и писмо котре и нешка, слава Богу, хаснуеме. Видавали у тедишніх часох руски новини, календари, молитвенікі и подобны виданя. По Другей шветовай войни приходзі до здружованя руских дружтвох под рижни верховни институції у державох у котрих жиу Руснацы.

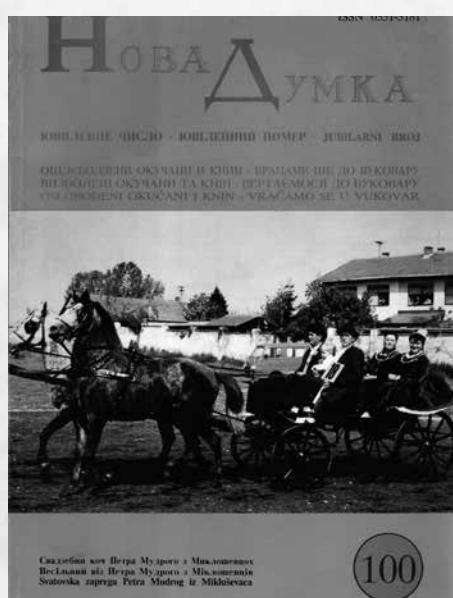
Так и руски здружэння на подручу Рэспублики Горватской створели свою верховну институцию Союз Руснацох. Дружтва и далей робели свою работу на полю танцох, писні, драмы, док ше Союз старал о шицкай роботи, а окреме мал вельку улогу у видавательнай діяльносци, котру ма и нешка. Видаваны рижни литературні діла, историйни, культурно-просвітні кніжкі и подобне, но ёдно видане през цали час існованя Союзу ту медзи народом, у кождым руским обисцу.

Союз основаны 1968. року, а неодлуго порушане видане котре Руснацох цікави уж так повесць пол століття. Рушаюци зоз виданьем НОВЕЙ ДУМКИ верим же тедишні редакторе не думали же тата периодична новинка дожиє свойо двастоте видане.

Нова думка як периодичне видане Союзу спочатку не мала свой стаёмы час виходзеня, та на редакцыі було

най ше намага най то будзе штири раз або шейсць раз до рока. Нова думка у часох седемдзешатих и осемдзешатих рокох мала широки змист информована на руским языку, була ту заступена литература, политични збуваня, историйни тексты, читала ше у кождым руским обисцу. Кед ме здогадоване не спреведа, сциговала зоз пошту и нікому не бул вельки проблем видвойц пенеж за тоту нашу руску новинку. Информовала Руснацох у наших местах о шицких подійох значных за Руснацох на культурным полю, було ту и драгописи, розгваркі зоз Руснацами дзе жиє мале число Руснацох, збуваня у местах іх ушорйованя. Писало ше о земледлістві, о напредних паастох, урожайох, статкарстве, продукції млека. Провадзела тата наша новинка живот Руснака и записowała шицко гевто цо было значне за його живот же би остало записане за будучносць. По Отечественай войни Нова думка и далей виходзі двомешачно, и надалей провадзи живот Руснака як на политичним плану, так и литературу, культурні події, драгописи, сатиру, спортски збуваня, и надалей ше чита по наших местах, гоч ше находзиме у часу интернету кед нам інформація зоз целаго швeta доступни у минути-двох, заш лес мац свою новинку на свойм языку и писму за невельку гарсточку як цо ми Руснаци вельке богатство. Тото цо остане записане остава за велі часи. Гоч час за писане слово не лёгки, майме надій же приду вигоднейши часи, а Новей думки пажадайме витирвац ище велі роки виходзеня!

Томислав Рац

Спортисти з наших містах участвовали на двох турнирах у одбойки 26. Спортсмінівською Яши Бакова

І У ДВОРАНИ И НА ПИСКУ ШЕСТИ

26. Спортсмінівська Яши Бакова одбиваю ще і надалі по плану и утвердзеным познанькам, та так медзі двома числами НД отримани 4 турниры, по 2 у фудбалу и одбойки. З оглядом же турнири у вельким фудбалу, пионірски хтори отримани початком юнія у Коцуре и сениорски хтори одбивани первым августовским викенду, поволанкового характеру, спортистам з наших містах остало наступиць на одбойкашских турнирах. Перши, у дворянской одбойки отримани 01. юлія у Руским Керстуре у раміках Червоней ружі, чий вон остатніх років постал состояння часу. И того року затримана красна традиция же на нім участвує екіпи голем з трох державох. Медзі шайсцома екіпами штири були з Войводини и по єдна з України и Горватскей. Под меном Координації Руснацох РГ, и з єй фінансійну потримовку, наступили шторме баявяче з Міклошевцох и двоме з Петровцох, минималне число хторе ледво назберане бо дзепоець квалитетнейши баявяче одкали наступ пре об'єктивны, але и субективны причини. У складзе з тим бул и наступ и конечни результат и пласман. У группней фазы з по 0 : 2 страцели од екіпох РКЦ з Нового Саду и Трамонте з Руского Керстура, а у змаганю за 5 место з 2 : 1 од ніх була лепша екіпа КУД Тарас Шевченко з Дюрдьово. Мало хибело же бы результат бул процівни, бо у третім сету водзели з 14 : 12, мали сет-меч сервіс, але на концу зоз 16 : 14 славела мішана хлопско-женска дюрдьовска комбінація.

За Координацію Руснацох РГ бавели Славко Ждиняк, Мартіно Батакович, Боян Гудак, Мійо Водопія, Томіслав Гаргай и Звонімир Ерделі. **Конечни пласман:** 1. ОК Перечин (Україна); 2. Трамонте (Руски Керстур); 3 КПД Карпати (Вербас); 4. РКЦ Нови Сад; 5. КУД Тарас Шевченко (Дюрдьово); 6. Координація Русинох РГ.

Як че турнір у дворані отримує традиційно у раміках Ружі, так че турнір у одбойки на писку традиційно отримує стredком августа на Паличу у організації Дружтва Руснацох зоз Суботиці. Того року на побережу надаліко познатого Палицького озера 12. августа зишли че 8 екіпи, а медзі німа били и Петровчане. И з тей нагоди не пошла найлепша екіпа, а тоти чо наступили одбивали у складзе зоз своїма можлівосцями. У іх бависку було обачліве благе квалитетне напредоване од кеди че у Петровцох одбойка рекреативно порядне бави, но тото им було достаточне знова за 6 место чо и у результатским поглядзе мале помніце.

Бавело че у 2-х групох по 4 екіпи, по системи кажде з каждим на 2 достати сети. Петровчане од 4-х змаганькох страцели 3, од хторих 2 зоз 1 : 2, од Русина у групи и РКЦ-а у змаганю за 5. место, од Бачинчанькох су поражени з 2 : 0, з келью победзели Папівинг.

За Петровци бавели Ігор Сопка, Томіслав Гаргай, Денис Гарди и Звонімир Ерделі.

Конечни пласман: 1. Дружтво Руснацох Суботица; 2. КУД Драгутин Драген Колесар (Бачинци); 3. ФК Іскра (Коцур); 4. СД Русин (Р. Керстур); 5. РКЦ Нови Сад; 6. Петровци; 7. Папівинг (Вербас); 8. КУД Тарас Шевченко (Дюрдьово).

У ПЕТРОВЦОХ ОТРИМАНИ ТУРНИР У ОДБОЙКИ

ДРУЖЕНЄ У ПЕРШИМ, РЕЗУЛТАТ У ДРУГИМ ПЛАНУ

Од часох квалификаційох за дакедишні Спортсмінівська Яши Бакова слова початком 80-ых років прешлого віку у Петровцох не одбивани подобни одбойкашски турнир як тот внедзелю, 06. августа. На новозбудованим терену на петровской Бари, урядово Краки, за чию реалізацію найвекши заслуги ма Томіслав Гаргай з помоцу ище даскеіх залюбенікох до одбойки, бавели 2 петровски и по 1 екіпа зоз Вуковару и Міклошевцох.

Основни поставени цилії, а то друженє любитељох спорту з наших містах и популяризация того красного спорту, у подполносци витворени. Okrem екіпох у хторих було баявочох од тинейджерских та по красни

ветерански роки, на турнір пришло и вельке число патрачох на хторим би могли завидиць и у фудбалских клубох на тим подручу. Пре ограніченосц з часом, бавело ше по системи кажде з каждим на 2 достати сети по 15 поени. Змаганя були борбени и ровноправни, так же кажда екіпа страцела голем єдно, односно голем раз победзела, та конечни пласман одредзени на основи медзисобных стретньюцох. Пре побиду у медзисобним змаганю перша була екіпа Петровци I опрез Міклошевцох, обидва мали по 4 боди. Вуковарчане победзели Петровци II та прето були треци.

Результаты: 1. коло: Петровци I - Вуковар 2 : 0; Петровци II - Міклошевци 1 : 2;

2. коло: Петровци I - Міклошевци 2 : 1; Вуковар - Петровци II 2 : 0;

3 коло : Міклошевци - Вуковар 2 : 0; Петровци I - Петровци II 1 : 2.

Таблиця: 1. Петровци I 4, 2. Міклошевци 4, 3. Вуковар 2, 4. Петровци II 2 боди.

Отримоване турніру фінансійно потримали Рада рускей національней меншини Городу Вуковару, КУД Осіф Костелник з Вуковару, Ярослав Пап, Петровчане хтори роками жие у Шведской и Янко Сопка хтори че остарал за логістику же би шицки учасніки як и нащывителе були крашнє погосцени. Tot турнір може буц найлепши приклад як че з дакус добрей

дзеки и за дробни пенеж, без великой помпи, можу организація таки и подобни друженя наших містах, лем треба найсц одвитуюци заєдніцки интереси, а того голем ест надосц.

3. Ерделі

НОВА ДУМКА ЧИСЛО 4/2017

И НАШО ДВА ДРУЖТВА НА ФЕСТИВАЛУ У ДЮРДЬОВЕ

Каждого року, третього тижня у августу, до Дюрдьова ше зліваю найкрасши руски жридове шпиваче. Так було и того 20. августи кед отримани 15. фестивал жридлового шпиваня «Най ше не забудзе».

Фестивал змагательного характеру а додзелюю ше, як нам потолковали домашні, єдна награда за найлепше виведзену шпиванку и єдна специялна за комплетни упечаток. Кажда група мала задаток одшпивац єдну шпиванку а-капела и єдну з провадзеньем оркестру.

Наступели тринац шпивацки групи и то: окреме Дзвіоцка, а окреме Хлопска шпивацка група Дома культуры з Руского Керестура, Дзвіоцка и Хлопска шпивацка група Руского культурного центру з Нового Саду, Женска група КУД „Іван Котляревски“ з Бикич, Хлопска група КУД „Яким Гарди“ з Петровцах, Дзвіоцка шпивацка група КУД „Тарас Шевченко“ з Дюрдьова, Мишана група КПД „Карпати“ з Вербасу, Младша мишана група КПД „Дюра Киш“ з Шиду, Женска група КУД „Жа-

Сценография на бини

тва“ з Коцура, Мишана група РКУД „Др Гавриїл Костельник“ з Кули, Хлопска група КУД „Тарас Шевченко“ з Дюрдьова и на концу, у змагательней часци, Женска шпивацка група КУД „Яким Говля“ з Миклошевцах.

Док жири у составе Татьяна Колесар Гвоец, Мария Тот, Юлие Еделински и Агнета Тимко Мудри одлучовал о побиднікох, у ревіяльней часци патрачох забавляли Шпивацка група „Дюрдевак“ з Дюрдьова и Шпивацка група „Лабор-

КУД «Яким Гарди» Петровци, хлопска група

ски бетяре“ з Медзилаборцах з Рэспублікі Славацкай.

Жири одлучел же того року найкрасше шпивала Дзвіоцка шпивацка група КУД „Тарас Шевченко“ з Дюрдьова, а Специялну награду додзеліли Дзвіоцкай шпивацкай групи Руского культурного центру з Нового Саду. Предсдателька жирия, Агнета Тимко Мудри, окреме похвалёла Женску шпивацку групу з Миклошевцах и Хлопску шпивацку групу з Петровцах. Тих гуторела же на бини было 98 шпивачох, что представя красни фундамент за пестоване жридлового шпиваня у будучносци. Шицкі учашнікі на тогорочним Фестивалу на дарунок достали гоклу з надписом назви фестивалу.

Перше место Дзвіоцка шпивацка група КУД „Тарас Шевченко“ з Дюрдьова

Фестивал отворел подпредсдатель Национальнаго совиту (НС) Руснацох Мікола Шанта, а шицких присутных привітал и предсдатель Совиту Месней заєдніци Душко Михелц. На фестивалу, медзи іншими, привітана и Агнетка Балатинац, Представителька рускай нацыональнай меншини Осцко-бараньскай жупанії, та подпредсдателька Координації рускай нацыональнай меншини Рэспублікі Горватской.

Конферансу водзели Кристина Горняк и Тарас Чапко, а написал ю Яким Чапко.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

Специялна награда, дзвіоцка група Руски културни центр Нови Сад

КУД «Яким Говля» Миклошевци, женска група

